

บรรณานุกรม

ภาษาไทย .

หนังสือ

การพัฒนาชุมชน, กรม. คู่มือการพัฒนาสตรีและเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร:
ห้างหุ้นส่วนจำกัดศรีเดชา, 2528.

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. การศึกษาลดชีวิต รวบรวมบทความการศึกษานอกโรงเรียน
เล่ม 5. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2529.

____. ข่าวสารข้อมูลกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต รวบรวมบทความการศึกษานอกโรงเรียน เล่ม 6.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2530.

____. คู่มือแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,
2531.

____. คู่มืออบรมและดำเนินการจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพ. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2531.

____. แนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์-
การศาสนา, 2529.

____. ประมวลความรู้เกี่ยวกับนโยบายการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530-2534). สงขลา: ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคใต้, 2530.

____. แผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ฉบับที่ 6 (2530-2534). กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์การศาสนา, 2529.

____. เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาผู้บริหารการศึกษานอกโรงเรียน 2531.
กรุงเทพมหานคร: ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2531.

ชัตติยา วรรณสุด. การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับสตรีไทยทั่วประเทศ พ.ศ. 2523.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ครุสภา, 2524.

✓ ชัตติยา วรรณสุด และ คณะ. สะท้อนภาพสตรีไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยเกษม,
2519.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2520.

กรุงเทพมหานคร: ศรีเมืองการพิมพ์, 2520.

____. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534). กรุงเทพมหานคร:
ห.จ.ก.รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, 2529.

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2520-2524. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุม-
สหกรณ์เกษตรกรแห่งประเทศไทย, 2524.

____. แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 พ.ศ. 2525-2529. กรุงเทพ
มหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์เกษตรกรแห่งประเทศไทย, 2525.

____. แผนพัฒนาชนบทในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 (2530-2534). กรุงเทพมหานคร:
ห้างหุ้นส่วนจำกัดอรุณการพิมพ์, 2529.

____. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530-2534. กรุงเทพ-
มหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, ม.ป.ป.

คณะกรรมการกิจการสตรีและเยาวชน และ อื่น ๆ. การพัฒนาคุณภาพชีวิตสตรีในประเทศไทย
รายงานการประชุมตัวแทนสตรีทั่วประเทศ 16-17 กรกฎาคม พ.ศ. 2528. ม.ป.ท.,
ม.ป.ป.

คณะทำงานวางแผนพัฒนาสตรีระยะยาว. แผนพัฒนาสตรีระยะยาว (2525-2544). กรุงเทพ-
มหานคร: โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว, 2525.

คณะกรรมการพัฒนากิจกรรมและบทบาทของสตรี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ. สถานการณ์ปัจจุบันของสตรีไทย. กรุงเทพมหานคร: องค์กรศิลป-
การพิมพ์, 2523.

คณะกรรมการสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และ คณะกรรมการประสานงานและปฏิบัติงานพัฒนา
สตรีในคณะกรรมการพัฒนาสตรีแห่งชาติ. งานพัฒนาสตรีระดับหมู่บ้าน: รายงาน
การสัมมนา 26-28 มีนาคม 2530 โรงแรมอิมพีเรียล กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพ-
มหานคร: แชนด์โปรดักชั่น, 2530.

จอห์น โลว์. การศึกษาผู้ใหญ่: แนวทรรศน์ทั่วโลก. แปลโดย กรมการศึกษานอกโรงเรียน.
กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์ พริ้นติ้งกรุ๊ป, 2530.

ณรงค์ นิตยาพร. "โครงการพัฒนาสังคมที่เกี่ยวกับบทบาทสตรี." ใน รายงานการสัมมนาเรื่อง
สตรีกับการพัฒนาและผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงประชากรในประเทศไทย, หน้า 35.
กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2524.

นิสา ชูโต. "การศึกษาตามอัธยาศัย." ใน รายงานการวิเคราะห์เกี่ยวกับสถานภาพเบื้องต้น
ทางการศึกษาและการเตรียมอาชีพของสตรี, หน้า 56-58. ม.ป.ท., 2520.

ประคอง วรรณสุต. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
บรรณกิจ, 2525.

_____. สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู. กรุงเทพมหานคร: บริษัท โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
จำกัด, 2525.

✓ ผาสุก พงษ์ไพจิตร. "สตรีเกษตรกร." ใน รายงานการศึกษาเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาสตรี
ระยะยาว (2522-2544). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2526.

ไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน และ สำลี ทองธิว บรรณาธิการ. การวิจัยการศึกษา: หลักและวิธีการ
สำหรับนักวิจัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

รัตนา พุ่มไพศาล. หลักการจัดและบริหารการศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

✓ วิบูลย์ลักษณ์ ทองเชื้อ และ พรทิพย์ สุวรรณโรจน์. "สถานการณ์เบื้องต้นทางการศึกษาและการเตรียมอาชีพสตรี." ใน รายงานการศึกษาเพื่อจัดทำแผนพัฒนาสตรีระยะยาว (2522-2544). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2525.

สังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์, สภา. งานพัฒนาสตรีของคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิภาพสตรี สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ พ.ศ.2514-2528. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด กรมประชาสงเคราะห์, 2528.

____. สตรีไทยใน 2000 ปี. กรุงเทพมหานคร: ภาพนิมิตการพิมพ์, 2530.

เสฐียรโกเศศ (พระยาอนุমানราชธนะ). ชีวิตไทยสมัยก่อน. กรุงเทพมหานคร: รวมสาส์น, 2510.

อนันต์ ศรีโสภณ. หลักการวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด, 2527.

อรุณ ปรีดีดิติก และ อุดม เขยกิจวงศ์. การจัดและการบริหารการศึกษานอกระบบโรงเรียนในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: ไพศาลศิลป์การพิมพ์, 2524.

อุ้นตา แนพคุณ. การเรียนการสอนผู้ใหญ่เพื่อพัฒนาทวิภาคีกรรมนุษย์. กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2527.

บทความ

รามจิตติ (นามแฝง). "เครื่องหมายแห่งความรุ่งเรืองคือสภาพแห่งสตรี." สตรีทัศน์ 1 (สิงหาคม-ตุลาคม 2526): 46-51.

รุจิรี ภูสาระ และ คณะ. "การฝึกอาชีพเพื่อการมีงานทำในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ."
วารสารวิจัยสังคม 13(มกราคม-เมษายน 2531): 11-17.

เอกสารอื่น ๆ

- การพัฒนาชุมชน, กรม. "การประเมินผลโครงการพัฒนาความเป็นอยู่ของสตรีในชนบท จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. 2521-2523." กรุงเทพมหานคร: กรมการพัฒนาชุมชน, ม.ป.ป.
- ____. "การพัฒนาสตรีชนบทของกรมการพัฒนาชุมชน." ใน รายงานการสัมมนาเรื่องความร่วมมือของหน่วยงานรัฐบาลในการพัฒนาสตรีชนบท. กรุงเทพมหานคร: กรมการพัฒนาชุมชน, 2523.
- ____. "โครงการส่งเสริมการช่วยตนเองด้านอาชีพแก่สตรีชนบท จังหวัดลำพูนและจังหวัดพะเยา." กรุงเทพมหานคร: กรมการพัฒนาชุมชน, ม.ป.ป.
- ✓ _____. "รายงานการวิจัยปัจจัยที่สนับสนุนและเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานของกลุ่มสตรี." กรุงเทพมหานคร: กรมการพัฒนาชุมชน, 2524.
- ✓ _____. "รายงานการสัมมนาเรื่องบทบาทการมีส่วนร่วมของสตรีชนบททางเศรษฐกิจและสังคมระหว่างวันที่ 4-5 พฤศจิกายน 2524." กรุงเทพมหานคร: กรมการพัฒนาชุมชน, 2524.
- ✓ _____. "รายงานการสำรวจสถานะปัญหาและความต้องการของสตรีในชนบทตามโครงการปรับปรุงการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสตรีของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย โดยความร่วมมือขององค์การยูนิเซฟ." กรุงเทพมหานคร: กรมการพัฒนาชุมชน, ม.ป.ป.
- _____. "สรุปผลการดำเนินงานคณะกรรมการพัฒนาสตรีแห่งชาติ 2526-2529." กรุงเทพมหานคร: กรมการพัฒนาชุมชน, ม.ป.ป. (อัดสำเนา)

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. "การติดตามผลโครงการทดลองระบบการประสานงาน

การฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อการพัฒนาอาชีพจังหวัดอุดรธานี: เอกสารประกอบการประชุม
คณะกรรมการประสานงานกลางว่าด้วยการอบรมระยะสั้น เพื่อการพัฒนาอาชีพ
ครั้งที่ 5/2530 วันที่ 23 กันยายน 2530." กรุงเทพมหานคร: กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2530. (อัดสำเนา)

____. "การประสานสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาในและนอกระบบโรงเรียน." กรุงเทพมหานคร:
กรมการศึกษานอกโรงเรียน, ม.ป.ป. (อัดสำเนา)

____. "แนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาสตรี กรมการศึกษานอกโรงเรียน."
กรุงเทพมหานคร: กรมการศึกษานอกโรงเรียน, ม.ป.ป. (อัดสำเนา)

____. "รายงานการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องแนวทางการจัดการอบรมวิชาชีพระยะสั้น ระหว่าง
วันที่ 15-17 พฤศจิกายน 2527." กรุงเทพมหานคร: กรมการศึกษานอกโรงเรียน,
2527. (อัดสำเนา)

____. "รายงานการประชุมปฏิบัติการผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กรมการศึกษานอกโรงเรียน."
กรุงเทพมหานคร: กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2529.
(อัดสำเนา)

____. "เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรี
ครั้งที่ 1/2531." กรุงเทพมหานคร: กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2531.
(อัดสำเนา)

ชัตติยา วรรณสุด. "รายงานการศึกษาเรื่องสตรีไทย: การพัฒนาสถานภาพและบทบาท."
กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ม.ป.ป. (อัดสำเนา)

ชัตติยา วรรณสุด และ คณะ. "การประเมินผลงานของสภาสตรีแห่งชาติ พ.ศ. 2520-2522."
กรุงเทพมหานคร: สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2523.

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. "แผนพัฒนาสตรีช่วงระยะ 5 ปี พ.ศ. 2525-2529." กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ม.ป.ป. (อัดสำเนา)

คณะกรรมการพัฒนาสตรีแห่งชาติ และ สภาสตรีแห่งชาติในพระบรมราชินูปถัมภ์. "บทบาทขององค์การเอกชนในการพัฒนาสตรี: รายงานการสัมมนา 23-24 พฤษภาคม 2528 ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล." กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการพัฒนาสตรีแห่งชาติและสภาสตรีแห่งชาติในพระบรมราชินูปถัมภ์, 2528.

คณะทำงานวางแผนพัฒนาสตรีระยะยาว. "แบบฉบับและกลวิธีพัฒนาในต่างประเทศ." ม.ป.ท., 2524. (อัดสำเนา)

คณะทำงานวิเคราะห์สถานการณ์เกี่ยวกับเด็ก เยาวชนและสตรี กระทรวงศึกษาธิการ. "เอกสารการวิเคราะห์สถานการณ์เกี่ยวกับเด็ก เยาวชนและสตรีด้านการศึกษา ประกอบการจัดทำแผนขอรับความช่วยเหลือเพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชนและสตรี วงจรที่ 3 (ปี 2532-2536) ขององค์การยูนิเซฟ." กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ, ม.ป.ป. (อัดสำเนา)

คณะอนุกรรมการประสานงานกลางว่าด้วยการอบรมระยะสั้นเพื่อการพัฒนาอาชีพ. "รายงานการศึกษาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการอบรมระยะสั้นเพื่อการพัฒนาอาชีพ." ม.ป.ท., ม.ป.ป. (อัดสำเนา)

คณะอนุกรรมการประสานงานและปฏิบัติงานพัฒนาสตรีในคณะกรรมการพัฒนาสตรีแห่งชาติ. "แผนพัฒนาสตรีในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530-2534." กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการพัฒนาสตรีแห่งชาติ, ม.ป.ป. (อัดสำเนา)

คณะอนุกรรมการพัฒนากิจกรรมและบทบาทสตรี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. "รายงานการสัมมนาเรื่อง แผนการปฏิบัติงานพัฒนาสตรี วันที่ 26 มกราคม 2524." ม.ป.ท., ม.ป.ป. (อัดสำเนา)

ชลทิพย์ เอี่ยมสำอางค์ และ สุมาลี สังข์ศรี. "การศึกษานอกโรงเรียนและการพัฒนา." ม.ป.ท., ม.ป.ป.

ทิพย์พรรณ นววงศ์ ณ ออยุธยา. "รายงานการวิจัยการประเมินตนเองและแนวการพิจารณา
ความสามารถในการจัดการทางการศึกษานอกโรงเรียน." กรุงเทพมหานคร:
ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2529.

✓ นันทนีย์ ไชยสุด และ คณะ. "สภาพของสตรีไทยในชนบท ณ สองจังหวัด." กรุงเทพ-
มหานคร: สภาสตรีแห่งชาติในพระบรมราชินูปถัมภ์ร่วมกับยูเนสโก, 2520.

✓ นิทรา ทองศรี. "ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีและ
อาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับสภาพและบทบาทของสตรีไทยในสังคม"
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาควิชาสารัตถศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหา
วิทยาลัย, 2526.

✓ แนวรัตน์ พลายน้อย และ คณะ. "การประเมินผลโครงการพัฒนาความเป็นอยู่ของสตรีในชนบท
จังหวัดอุบลราชธานี." กรุงเทพมหานคร: สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย,
2524.

บุญเต็ม ไพเราะ. "สภาพและบทบาทของสตรีไทยในสังคม." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
ศึกษาศาสตร์ ภาควิชาสังคมวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

บุญถม แสงเพชร. "รายงานการวิจัยสภาพการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพตามทัศนะของผู้บริหาร
และครูผู้สอนของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ."
สุรินทร์: ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดสุรินทร์ กรมการศึกษาออกโรงเรียน,
2531.

ประพาฬ เฟื่องษา. "โอกาสของการได้รับบริการการศึกษาออกโรงเรียนของประชาชนในจังหวัด
อุดรธานีและจังหวัดร้อยเอ็ด." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศิลปากร, 2527.

พจน์ ราศรีรัตนะ และ ชุศรี ราศรีรัตนะ. "รายงานผลการวิจัยเรื่องปัญหาและความต้องการ
ของนักศึกษาผู้ใหญ่ตามหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นในศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด
เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ." อุบลราชธานี: ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2526.

พรรณศรี วิชากรกุล. "วิวัฒนาการการศึกษาของสตรีไทย." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะอักษรศาสตร์และครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2500.

✓ มาฆะ ชิตตะสังคะ. "การพัฒนาสตรีชนบทไทย." กรุงเทพมหานคร: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2522.

โยธิน ใจชื่น. "ปัญหาและความต้องการด้านการศึกษานอกกระบบของประชาชนในเขตทุ่งกุลาร้องไห้." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

✓ ระพีพรรณ หุ่นพานิช. "การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะการทำงานของสตรีไทยในเขตเมืองและชนบท." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

เรื่องกิตติ เหลืองสกุลทอง. "การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพของชุมชนกับความต้องการในการรับบริการทางวิชาการ: กรณีศึกษาของชุมชนในเขตจังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดชัยภูมิ." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2525.

ลิลี โกศัยยานนท์ วรวรรณ ศุภจรรยา และ คณะ. "รายงานการวิจัยการประเมินผลกิจกรรมเพิ่มพูนรายได้ของสตรีและเยาวชนของกรมการพัฒนาชุมชน." กรุงเทพมหานคร: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2529.

✓ วัลยา ชูประดิษฐ์. "บทบาทขององค์การเอกชนสตรีในการจัดการศึกษาแก่สตรีไทยเพื่อพัฒนาตนเอง." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาสารัตถศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

วิลาวรรณ รัตนเศรษฐากุล และ คณะ. "รายงานการวิจัยโครงการการศึกษานอกกระบบ การศึกษาผู้ใหญ่ และการศึกษาต่อเนื่องในชุมชนชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ." ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2530.

ศึกษาศาสตร์, กระทรวง. "ระเบียบกระทรวงศึกษาศาสตร์ว่าด้วยการจัดการศึกษาในสถานศึกษา
สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ. 2524." (อัดสำเนา)

ศึกษาศาสตร์, คณะ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. "รายงานผลการวิจัยเรื่อง ลักษณะปัญหาและ
ความต้องการของประชาชนภาคเหนือเกี่ยวกับการศึกษาผู้ใหญ่." เชียงใหม่:
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2520.

สตรีแห่งชาติในพระบรมราชินูปถัมภ์, สภา. "รายงานการสำรวจสถานภาพสตรีไทยในชนบท ๗
สองจังหวัด." กรุงเทพมหานคร: สภาสตรีแห่งชาติในพระบรมราชินูปถัมภ์, 2520.

✓ สติแห่งชาติ, สำนักงาน. "การสำรวจสำมะโนประชากรทั่วราชอาณาจักรไทย."
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2513.

สมเกียรติ ศรีจักรวาล. "การวางแผนและประเมินผลโครงการการศึกษานอกระบบ." กรุงเทพ-
มหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527.

สมจิต ใจจ้อง. "สภาพและปัญหาการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนการศึกษานอก-
โรงเรียนตามการรับรู้ของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด."
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหา-
วิทยาลัย, 2529.

สมผิว บุราณรัมย์. "การศึกษาสถานภาพ ปัญหาและความต้องการด้านการศึกษานอกโรงเรียน
ในจังหวัดมหาสารคาม." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น, 2528.

✓ สุธิดา แสนสุข. "บทบาทของหน่วยงานรัฐบาลในการให้การศึกษาแก่สตรีไทยเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคม." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาสารัตถศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ (28 ตุลาคม 2531): 19.

อัมพร มีสุข. "ปีสตรีระหว่างประเทศ พ.ศ. 2518." กรุงเทพมหานคร: สภาสตรีแห่งชาติ
ในพระบรมราชินูปถัมภ์, 2518. (อัดสำเนา)

_____. "แผนพัฒนาสตรี." ใน รายงานการสัมมนาเรื่องความก้าวหน้าทางการศึกษาและอาชีพ
ของสตรีไทยในรอบ 200 ปี, หน้า 1-2. กรุงเทพมหานคร: สมาคมสตรีอุดมศึกษา
แห่งประเทศไทย, 2525.

อุไรวรรณ นีวาคะบุตร. "การศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน
จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2525.

ภาษาต่างประเทศ

หนังสือ

Knowles, Malcolm S. The Modern Practice of Adult Education: Andragogy
Versus Pedagogy. New York: Association Press, 1972.

Marascuilo, Leonard A. Statistical Methods for Behavioral Science
Research. U.S.A.: McGraw-Hill Inc., 1971.

Pesson, Lynn L. "Extension Program Planning with Participation of
Clientele." In The Cooperative Extension Service. Sanders,
H.C. (ed.). New Jersey: Prentice-Hall Inc., 1966.

Robinson, Russel D. An Introduction to Helping Adults Learn and Change.
Wisconsin: Omnibook Co., 1979.

บทความ

- ✓ Dorcas Bola. "A Conceptual Programme Planning Model for Adult Education Programmes for Women in Rural Areas of Nigeria Through Extension Home Economics." Dissertation Abstracts International 40: 1(July 1948): 66-A.
- ✓ Shrivastava, Ann Virginia. "Non-formal Education Programmes for Women in Indian Villages: A Study of Social Change and Leadership Pattern." Dissertation Abstracts International 41(6, 1980): 2406-A.

เอกสารอื่น ๆ

- Armstrong, Greg. "Thai Women in Development: Policy Implication of Current Research." A report submitted to the Canadian International Development Agency, Ottawa, 1985.
- Bovornsiri, Varaporn. "THE ROLE, STATUS AND PROBLEMS OF WOMEN IN EDUCATIONAL DEVELOPMENT." (Mimeographed)
- ✓ international Development Under Contract (INC). "A Seven-Country Survey on the Role of Women in Rural Development." A report prepared for the Agency for International Development Under Contract No. AID/CM/to-c-75-41, December 1974.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

สาระสำคัญของแผนพัฒนาสตรีด้านอาชีพและแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ

แผนพัฒนาสตรีด้านอาชีพ

1. แผนพัฒนาสตรีระยะยาว

แผนพัฒนาสตรีระยะยาว จัดทำโดยคณะทำงานวางแผนพัฒนาสตรีระยะยาว ซึ่งได้รับมอบหมายจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อเป็นแผนหลักในการพัฒนาสตรีของไทยในทุกด้านและทุกกลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้ในการนำเสนอแผนพัฒนาสตรีระยะยาวในที่นี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอวัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมายหลักและการกำหนดกลุ่มเป้าหมายของแผนพัฒนาสตรีเป็นภาพรวม ส่วนในด้านนโยบายและมาตรการเฉพาะด้าน จะสรุปเสนอเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอาชีพสำหรับสตรีชนบทหรือสตรีเกษตรกร ซึ่งเป็นจุดเน้นของการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น ดังต่อไปนี้ (คณะทำงานวางแผนพัฒนาสตรีระยะยาว 2525: 12-31)

วัตถุประสงค์ในการพัฒนาสตรี

- 1) ให้สตรีมีความเสมอภาคในสิทธิและโอกาสที่จะได้รับบริการต่าง ๆ อันมีผลต่อการพัฒนาตนเองและยกระดับคุณภาพชีวิต รวมทั้งการมีส่วนร่วมในกิจกรรมและการตัดสินใจอย่างเท่าเทียมกันระหว่างเพศ และระหว่างสตรีด้วยกันเอง
- 2) ให้สตรีมีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ มีความรู้ความสามารถในการดำเนินชีวิตของตนเองและครอบครัวอย่างมีคุณภาพ มีความคิดอ่านกว้างขวางและมีเหตุผล มีความสำนึกรับผิดชอบ มีบทบาทสร้างสรรค์ต่อชุมชน มีส่วนร่วมสร้างสันติสุข และความสามัคคีแห่งของสังคม ทั้งในประเทศและระหว่างประชาชาติทั้งหลาย
- 3) ให้สตรีได้รับความคุ้มครองทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ และศักดิ์ศรีของความ เป็นมนุษย์ในสวัสดิภาพการทำงานและการเป็นมารดา โดยเฉพาะในระหว่างตั้งครรภ์ และเลี้ยงดูลูกอ่อน
- 4) ให้สตรีมีส่วนร่วมในการกำหนดค่านิยมและบทบาทเกี่ยวกับสตรีในฐานะสมาชิกของสังคมและเสรีภาพในการเลือกวิถีชีวิตของตนในเรื่องที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย

นโยบายการพัฒนาสตรี

- 1) พัฒนาสตรีให้มีความพร้อมในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะในด้านสุขภาพอนามัย การศึกษาและการประกอบอาชีพ รวมทั้งการมีเสรีภาพในการเลือกดำเนินชีวิต ความสำนึกรับผิดชอบ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม
- 2) จัดการเลือกปฏิบัติและความเหลื่อมล้ำระหว่างเพศ รวมทั้งในระหว่างเพศเดียวกัน
- 3) พัฒนาค่านิยมของสังคมให้ยอมรับในคุณค่า และความสำคัญของกำลังแรงงาน และกำลังความคิดของสตรี

เป้าหมาย

อย่างน้อยในระยะ 20 ปีข้างหน้า ควรจะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายหลักสำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

- 1) ให้สตรีได้รับความรู้และบริการสาธารณสุขขั้นมูลฐาน โดยเฉพาะด้านอนามัยแม่ และเด็กและการวางแผนครอบครัวอย่างทั่วถึง น้อยเพียง และครบขั้นตอนเพื่อให้มีผลในการลดอัตราต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- การเกิดไร้ชีพต่อการเกิด 1:1,000 คน
(หมายถึงทารกตายก่อนคลอด)
- การตายของทารกต่อการเกิด 15:1,000 คน
(หมายถึงทารกตายหลังคลอด)
- การตายของแม่ต่อการเกิด 0.8:1,000 คน

และให้ชายมีส่วนร่วมรับภาระในการคุมกำเนิดมากขึ้นในอัตราส่วนใกล้เคียงกับหญิง

- 2) เมื่อสิ้นสุดแผนฉบับนี้ สตรีที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปีทุกคนจะได้รับการศึกษาภาคบังคับ หรือเทียบเท่า สำหรับสตรีที่มีอายุระหว่าง 35-45 ปี จะต้องได้รับการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จในอัตราร้อยละ 80 ส่วนด้านอาชีวศึกษาทุกระดับ มีเป้าหมายให้สตรีเข้าศึกษาในอัตราเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในการลดความเชื่อในเรื่องการแบ่งงานแบบตายตัวระหว่างหญิงและชาย

3) ลดอัตราการงานต่ำระดับของสตรี ทั้งในภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร รวมทั้งให้สตรีมีโอกาสในการเข้าทำงาน การได้รับค่าตอบแทนและความก้าวหน้าในทุกระดับเท่าเทียมบุรุษในทางปฏิบัติจริงด้วย

- 4) ให้สตรีได้มีเวลาเป็นของตนเองและเพื่อการพัฒนาตนเองเพิ่มขึ้นกว่าเดิม

จนมีสัดส่วนใกล้เคียงกับบุรุษ

5) เร่งพัฒนาสตรีให้มีความสำนึกรับผิดชอบ มีความเชื่อมั่นในตนเองตามบทบาทใหม่ คือ มีเสรีภาพในการเลือกดำเนินชีวิตและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมมากขึ้น โดยไม่จำกัดอยู่แต่เพียงบทบาทเพื่อครอบครัวเท่านั้น ในขณะที่เดียวกันก็ต้องสร้างความเข้าใจในบทบาทใหม่ของสตรีให้แก่ นักการเมือง นักบริหาร นักวิชาการ และประชาชน โดยมีเป้าหมายดังนี้

5.1 การพัฒนาและการปกครองท้องถิ่น: สนับสนุนให้มีกรรมการสตรีในทุกกลุ่ม ทุกระดับ ทั้งในด้านการปกครอง ด้านอาชีพ ศิลปวัฒนธรรม และนันทนาการในอัตราไม่ต่ำกว่าร้อยละ 30

5.2 การพัฒนาด้านการเมือง: สนับสนุนให้พรรคการเมืองสรรหาสตรีที่มีความสามารถส่งเข้าสมัครรับการเลือกตั้งมากขึ้น ในอัตราไม่ต่ำกว่าร้อยละ 30

5.3 การพัฒนาการบริหาร: สนับสนุนให้สตรีเข้าดำรงตำแหน่งในการบริหารประเทศ และตำแหน่งในระดับนโยบายมากขึ้น ในอัตราไม่ต่ำกว่าร้อยละ 30

6) ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ข้อบังคับและระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ ที่ไม่ให้สิทธิเท่าเทียมกันระหว่างเพศ อาทิ สิทธิทางด้านครอบครัว การถอนหมั้น การฟ้องหย่า สิทธิต่อเนื้อตัวร่างกาย การทำแท้ง การได้รับความคุ้มครองจากอาชญากรรมทางเพศ การค้าประเวณี ฯลฯ สิทธิทางด้านเศรษฐกิจ เช่น สิทธิในการทำงาน การได้รับความปลอดภัย ความมั่นคงตลอดจนโอกาสก้าวหน้าในการทำงาน ฯลฯ สิทธิทางการเมืองการปกครอง เช่น สิทธิในการสมัครเข้ารับการเลือกตั้งเป็นผู้นำหมู่บ้าน เป็นต้น

7) เมื่อสิ้นสุดแผนนี้ การพัฒนาสตรีในด้านต่าง ๆ จะต้องมีผลอย่างสำคัญในการลดปัญหาวิกฤต ในเรื่องอาชญากรรมทางเพศ การค้าประเวณี และลดอัตราการเพิ่มของการเป็นโรคติดต่อที่ร้ายแรง เช่น กามโรค ให้เหลือน้อยที่สุด และไม่เกินกึ่งหนึ่งของระดับปัจจุบัน

การกำหนดกลุ่มเป้าหมายสตรี

1) การจำแนกตามกลุ่มอายุ

1.1 ช่วงอายุ 7-12 ปี: เป็นช่วงที่เด็กควรจะพัฒนาขั้นพื้นฐานให้สมบูรณ์พอเพียงที่จะเติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพ แต่ในช่วงนี้เด็กหญิงได้รับการศึกษาน้อยกว่าชาย โดยเฉพาะในเขตชนบท จึงต้องให้ความสำคัญแก่ปัญหานี้ เพื่อไม่ให้เกิดเป็นปัญหาระยะยาวต่อไป

1.2 ช่วงอายุ 13-14 ปี: เด็กหญิงได้รับการศึกษาและการฝึกอาชีพน้อยกว่าชายทั้งในชนบทและในเขตยากจนในเมือง ส่วนใหญ่จะทำงานช่วยครอบครัว โดยไม่ได้รับค่าจ้างจึงต้องให้อีกาลที่จะเพิ่มพูนความรู้ เพื่อให้สามารถมีอาชีพและรายได้เลี้ยงตนเองได้ในอนาคตอันใกล้

1.3 ช่วงอายุ 15-29 ปี: สตรีเกษตรกรในวัยนี้จำนวนมากจะย้ายถิ่นเข้ามาหางานทำในเมือง โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 70 เป็นโสด มีการศึกษาน้อย และมุ่งมาหางานทำในลักษณะที่มีความเสี่ยงสูงต่อการถูกล่อลวงและกดขี่ทางเพศ สตรีในกลุ่มนี้จำนวนไม่น้อยลงเอยด้วยการเป็นหญิงบริการบางประเภทหรือโสเภณี การวิจัยหลายเรื่องชี้ว่าประมาณร้อยละ 70 ของหญิงอาชีพดังกล่าวมาจากต่างจังหวัด โดยเฉพาะภาคเหนือและภาคอีสาน จึงต้องหาทางป้องกันปัญหาดังกล่าว ด้วยการสร้างงานในชนบทอย่างเร่งด่วน

1.4 ช่วงอายุ 50 ปีขึ้นไป: หญิงในวัยนี้มีแนวโน้มที่จะมีปัญหามากกว่าชาย อีกทั้งมีจำนวนมากกว่า เนื่องด้วยอายุขัยของหญิงยาวกว่าชาย ปัญหาสำคัญคือการขาดสวัสดิการและการอยู่เดียวตาย ในกลุ่มสตรีที่มีฐานะต่อຍทางเศรษฐกิจ ทั้งในชนบทและในเมือง การทำงานหนักแต่เข้าวัย ประกอบกับการขาดความสมบูรณ์ด้านโภชนาการและที่อยู่อาศัย ทำให้มีปัญหาด้านสุขภาพซ้ำเติม

2) การจำแนกตามกลุ่มอาชีพและกลุ่มพิเศษบางกลุ่ม

2.1 สตรีเกษตรกร: เป็นกลุ่มใหญ่ที่สุด ซึ่งมีบทบาทสำคัญในด้านการผลิตมาแต่อดีตจนปัจจุบัน แต่เป็นกลุ่มที่ด้อยโอกาสอยู่อีกหลาย ๆ ด้านที่จะต้องได้รับการส่งเสริมและสนับสนุน โดยด่วน ให้เป็นกำลังผลิตที่มีประสิทธิภาพและได้รับการดูแลคุ้มครอง

2.2 สตรีนอกภาคเกษตร : ซึ่งแบ่งได้เป็น

2.2.1 สตรีผู้ใช้แรงงานในอุตสาหกรรม: กลุ่มนี้มีแนวโน้มจะเพิ่มจำนวนมากขึ้นตามลักษณะโครงสร้างของอาชีพที่จะเปลี่ยนจากภาคเกษตรกรรมเป็นภาคอุตสาหกรรม ซึ่งจะมีปัญหาที่แตกต่างไปจากสตรีเกษตรกร โดยเฉพาะในสภาพสังคมเมืองที่มีความสลับซับซ้อนมากกว่าสังคมชนบท

2.2.2 สตรีในภาคเศรษฐกิจนอกระบบ: สภาพปัญหาของสตรีกลุ่มนี้คือ การทำงานหนักมากชั่วโมง หารายได้น้อยและไม่แน่นอน หรือในกรณีของสตรีที่ช่วยธุรกิจครอบครัวนั้น จะไม่มีรายได้ของตนเอง

2.3 ข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจสตรี: กลุ่มนี้มีข้อได้เปรียบกว่ากลุ่มอื่นอยู่มาก แต่เมื่อพิจารณาถึงแง่ที่จะระดมพลังความสามารถมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและในแง่ที่สามารถจะมีบทบาทเป็นผู้นำสตรีในระดับต่าง ๆ แล้ว จึงควรเปิดโอกาสให้สตรีกลุ่มนี้ได้มีส่วนร่วมในการบริหารและการปกครองมากขึ้น

2.4 แม่ชี: ความสำคัญของสตรีกลุ่มนี้ไม่ได้พิจารณาจากด้านความมั่งคั่งของจำนวนหรือบทบาทในด้านการผลิต แต่ได้คำนึงถึงบทบาทของสังคมที่ควรสนับสนุนให้แม่ชีได้มีบทบาทที่เป็นประโยชน์มากขึ้นแก่ตนเองและสังคม โดยเฉพาะในงานด้านสังคมสงเคราะห์และการเผยแพร่การปฏิบัติธรรม

2.5 หญิงบริการบางประเภท: ปัญหาของสตรีกลุ่มนี้สะท้อนให้เห็นปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมของชาติอย่างชัดเจน และมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น จึงต้องได้รับการแก้ไขอย่างถูกวิธีโดยรีบด่วน

2.6 หญิงต้องขัง: ด้วยความเชื่อว่าคนทำความผิดเพราะสิ่งแวดล้อมมากกว่าสาเหตุอื่น และด้วยความห่วงใยในผู้ต้องโทษหญิงที่อยู่ในสภาพตั้งครรภ์ หรือมีลูกอ่อน จึงให้ความสำคัญแก่กลุ่มนี้ตามสมควร ในฐานะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม

นโยบายและมาตรการการพัฒนาเฉพาะด้านอาชีพ

1) นโยบายทั่วไปสำหรับกลุ่มเป้าหมายสตรีทุกกลุ่ม

1.1 รัฐจะระดมพลังสตรีให้มีส่วนร่วมในเชิงเศรษฐกิจอย่างเต็มที่ โดยส่งเสริมและเปิดโอกาสให้สตรีมีงานทำอย่างเท่าเทียมกับชาย

1.2 จะเร่งสร้างโอกาสการทำงานและพัฒนาอาชีพในชนบท อย่างเร่งด่วน โดยให้ถือเป็นงานหลักของแผนพัฒนาฯ ทั้งในระดับจังหวัดและระดับชาติ

1.3 จะส่งเสริมการฝึกอาชีพระยะสั้นที่สามารถประกอบอาชีพในท้องถิ่นที่อยู่ได้ทันที และให้การสนับสนุนให้ครบวงจร เช่น การจัดการ สินเชื่อ และการตลาด โดยเฉพาะแก่ท้องถิ่นที่มีปัญหาแรงงานย้ายถิ่นสูง ประชาชนมีความยากจนมาก

1.4 จะเร่งให้มีกฎหมายและมาตรการคุ้มครองแรงงานเกษตรกรรับจ้าง แรงงานหญิงรับใช้ แม้อาหารับเร่ แรงงานไทยในต่างประเทศ

1.5 จะประกันสิทธิและโอกาสอันเท่าเทียมในเรื่องโอกาสการมีงานทำ รายได้ การฝึกทักษะเพิ่มเติม และโอกาสในความก้าวหน้าอื่น ๆ

1.6 จะสร้างความสำนึกและความเชื่อใหม่ให้แก่ทุกฝ่ายว่าความก้าวหน้า ในการทำงานของบุคคลควรขึ้นอยู่กับความสามารถ การอุทิศตน ความสุจริต มิใช่ความเป็นหญิงหรือชาย

1.7 จะสนับสนุนให้สตรีมีส่วนร่วมในการรวมกลุ่ม เช่น สหกรณ์ สหภาพแรงงาน และสมาคมวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ และเป็นพลังต่อรองให้ได้ค่าจ้างและรายได้ที่เป็นธรรม และสภาพการทำงานที่เหมาะสม อันเป็นวิธีการเดียวที่จะรักษาสันติไว้ได้ภายในระบบเศรษฐกิจในปัจจุบัน อีกทั้งจะเป็นการพัฒนาความร่วมมือของสตรีให้มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจมากขึ้น

1.8 จะส่งเสริมโอกาสที่จะได้รับข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับลู่ทางและแหล่งงานใหม่ ๆ อย่างกว้างขวางและทันต่อเหตุการณ์

2) สภาพปัญหา นโยบาย และมาตรการ การพัฒนาด้านอาชีพสำหรับกลุ่มเป้าหมาย

สตรีเกษตรกร

2.1 ข้อมูลเบื้องต้น (โดยสรุป)

2.1.1 จากรายงานผลการสำรวจแรงงานทั่วราชอาณาจักรปี 2521 จำนวนสตรีอายุ 11 ปีขึ้นไป ทั้งประเทศมีอยู่ประมาณ 15 ล้านคน ซึ่งในจำนวนนี้ 12.5 ล้านคน หรือร้อยละ 83 อยู่นอกเขตเทศบาลและ 9 ล้านคนหรือร้อยละ 72.6 อยู่ในกำลังแรงงาน (ร้อยละ 27.4 ที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงานนั้น เพราะเป็นนักเรียน ทำงานบ้านหรือคอยงานตามฤดูกาลเกษตร) ทั้งนี้ในบรรดาผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงาน ร้อยละ 77 หรือประมาณ 7 ล้านคน ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

2.1.2 สตรีเกษตรกร หมายถึง สตรีชนบทที่มีรายได้จากการทำไร่ ทำนา หรืออยู่ในครอบครัวที่มีรายได้จากการทำไร่ ทำนา เป็นหลัก ซึ่งจะประกอบการเกษตรในที่ดินของตน โดยทำร่วมกับสามีหรือรับจ้าง โดยไม่รวมสตรีรับจ้างที่ทำงานในโรงงาน แม้จะเป็นโรงงานผลิตผลเกษตร

2.1.3 จากรายงานการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมปี 2511/2512 พบว่า 1 ใน 3 ของสตรีเกษตรกรเป็นเกษตรกรรับจ้าง ไม่มีที่นาของตนเอง เกือบ 2 ใน 3 เป็นผู้เช่านาทำหรือทำนาร่วมกับสามี และมีอาชีพรองทางด้านการค้าย่อย การทำหัตถอุตสาหกรรมในครัวเรือน เลี้ยงสัตว์ ฯลฯ สำหรับสตรีเกษตรกรระดับที่มีรายได้จากค่าเช่านา คือ เป็นเจ้าของที่ดินจำนวนมาก มีเพียงร้อยละ 3

2.1.4 สตรีเกษตรกรประมาณ 7 แสนคนเป็นแม่ หย่า แยกกันอยู่กับสามี (นับเป็น 3 เท่าของชาย) และกลุ่มใหญ่เกือบครึ่งมีอายุ 50 ปีขึ้นไป สตรีอายุมากเหล่านี้ส่วนใหญ่มิบุตร/ญาติคอยดูแล แต่อีกจำนวนหนึ่งต้องทำงานหาเลี้ยงชีพเอง

2.1.5 สตรีเกษตรกรมีส่วนร่วมในการผลิตและความรับผิดชอบต่อภาระเลี้ยงดูครอบครัวสูง มีบทบาทสำคัญในการทำงานเกษตรเคียงบ่าเคียงไหล่กับชาย

2.1.6 สตรีเกษตรกรไทยมีความตื่นตัวและเห็นความสำคัญของการเป็นผู้ผลิตในภาคเกษตรมาก และมีความกระตือรือร้นที่จะได้เรียนรู้วิชาชีพออกทางเกษตรที่จะเพิ่มรายได้และปรับปรุงคุณภาพชีวิต

2.1.7 จากรายงานการสัมภาษณ์สตรีเกษตรกรกว่า 20,000 ราย จาก 71 จังหวัดทั่วประเทศ เมื่อ พ.ศ. 2521 ของกรมการพัฒนาชุมชนแจ้งว่า สตรีชนบทส่วนมากต้องการทำงานหารายได้ให้ครอบครัว และพอใจจะทำงานอาชีพที่มีรายได้ เนื่องจากความจำเป็นทางเศรษฐกิจและงานนอกบ้านน่าเบื่อน้อยกว่างานบ้าน สตรีส่วนมากไม่เห็นด้วยกับความคิดที่ว่าแม่บ้านควรรับผิดชอบแต่งงานบ้านเท่านั้น ไม่จำเป็นต้องทำงานนอกบ้าน อาชีพที่ต้องการทำเพื่อเพิ่มรายได้ตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ งานด้านการเกษตร (เน้นการเลี้ยงสัตว์) การค้าขาย บริการ อุตสาหกรรมในครัวเรือน และการรับจ้าง ส่วนประเภทอาชีพที่ต้องการรู้หรือฝึกฝนที่สอดคล้องกับอาชีพที่ต้องการทำเพื่อเพิ่มรายได้ คือด้านการเกษตร (เลี้ยงสัตว์) เป็นหัวข้อสำคัญ

2.2 สภาพปัญหาของสตรีเกษตรกร

2.2.1 ลักษณะการทำงานที่แตกต่างกัน: ชายมีโอกาสมากกว่าในการใช้เครื่องผ่อนแรง เช่น รถแทรกเตอร์ เครื่องบีบน้ำเข้านา ในขณะที่หญิงมักใช้วิธีดั้งเดิมเช่น หาดน้ำระยะทางไกล ๆ เพื่อใช้ในบ้าน นอกจากนี้ชายมักมีงานประจำ หรือทำงานที่ใช้เครื่องจักรกลหรือความชำนาญ แต่หญิงมักจะถูกจ้างงานเป็นชิ้นหรือทำงานที่เน้นการใช้แรงงาน เช่น การดำนา

2.2.2 ชั่วโมงทำงานมากกว่าชาย: โดยเฉลี่ยเกษตรกรหญิงใช้เวลาทำงานในไร่นา 1,644 ชั่วโมง/ปี ในขณะที่ชายใช้เวลา 2,294 ชั่วโมง/ปี แต่เมื่อรวมเวลาที่ทำงานบ้านด้วยแล้วหญิงจะใช้เวลาถึง 3,894 ชั่วโมง/ปี โดยที่ชายแทบไม่ได้ทำงานบ้านเลย

2.2.3 ค่าจ้างไม่เพียงพอแก่การยังชีพ: ค่าจ้างที่ได้มีต่ำกว่าระดับเพียงพอเพื่อการยังชีพ โดยเฉพาะหญิงที่ต้องรับภาระเลี้ยงดูลูก หรือครอบครัวมีรายได้น้อยต้องยอมขายแรงงานในราคาต่ำกว่าปกติ เพื่อให้ได้เงินล่วงหน้ามาใช้จ่ายไปก่อน นายจ้างพอใจใช้คนงานประเภทนี้ ซึ่งจะทำตามสัญญาที่ตกลงกันล่วงหน้ามากกว่าแรงงานชายหรือหญิงโสด

2.2.4 รายได้ไม่สม่ำเสมอ: เนื่องจากลักษณะการทำงานเป็นฤดูกาลและความไม่แน่นอนในเรื่องราคาผลผลิตทำให้มีปัญหาค่าไม่สม่ำเสมอของรายได้ ไม่ว่าจะ เป็นเกษตรกรรับจ้างหรือทำงานให้ครอบครัวโดยไม่ได้รับค่าจ้าง

2.2.5 โอกาสน้อยกว่าในการหางานทำ: จากการศึกษา พบว่า สตรีเกษตรกรมีโอกาสในการมีงานทำนอกฤดูเกษตรน้อยกว่าชาย กล่าวคือสตรีเกษตรกรในกลุ่มอายุ 20-24 ปีตลอดถึงกลุ่มอายุ 40-49 ปีว่างงานเพราะรอฤดูกาลเกษตรมีมากถึงร้อยละ 20-30 ของสตรีชนบทในกลุ่มอายุดังกล่าว สตรีผู้รอฤดูกาลเกษตรมีมากกว่าชายทุกกลุ่มอายุ โดยเฉพาะในช่วงอายุ 15-19 ปี ตลอดถึงกลุ่มอายุ 40-49 ปี

2.2.6 โอกาสน้อยกว่าในการเข้ารับการอบรม: จากการศึกษาของกรมการพัฒนาชุมชนที่สอบถามสตรีเกษตรกรสองหมื่นกว่ารายจาก 71 จังหวัด เมื่อปี 2521 พบว่าส่วนมากกว่าร้อยละ 95 ไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับอาชีพ และกว่า 2 ใน 3 ไม่เคยรับการฝึกอบรมในเรื่องการวางแผนครอบครัว และสตรีเกษตรกรเป็นจำนวนมากต้องการเรียนรู้เรื่องการเกษตร และการหารายได้เพิ่มให้ครอบครัว แต่ไม่มีโอกาสได้เรียนรู้ เนื่องด้วยเหตุผลหลายประการ เช่น ชายมักเป็นผู้ได้รับโอกาสเข้าอบรม หญิงไม่มีเวลาและไม่มีโอกาสตัดสินใจด้วยตนเองที่จะเข้าร่วมการฝึกอบรมหรือไม่มีเวลาเพียงพอจะไปรับการอบรมเพราะต้องทำงานบ้านและเลี้ยงลูก หรือที่ได้รับการอบรมก็เป็นเรื่องที่ไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริง

2.3 วัตถุประสงค์

2.3.1 เพื่อให้สตรีเกษตรกรมีบทบาทในการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ
สูงที่สุดที่จะเป็นไปได้

2.3.2 เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในระหว่างสตรีเกษตรกร ซึ่งเป็นกลุ่ม

ใหญ่ของประเทศกับสตรีกลุ่มอื่น

2.3.3 เพื่อให้สตรีเกษตรกรมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ
ทั้งในระดับครอบครัวและชุมชน

2.4 นโยบาย

2.4.1 เร่งให้ความรู้พื้นฐานในการดำรงชีพและให้ทักษะในด้านการ
ผลิตแก่สตรีเกษตรกรอย่างทั่วถึง อย่างน้อยต้องให้จบการศึกษาภาคบังคับ และได้มีโอกาสแสวงหา
ความรู้ต่อเนื่อง โดยเฉพาะในด้านการฝึกอาชีพใหม่ ๆ ที่จะ เป็นอาชีพรองที่ทำรายได้เป็นของตนเอง

2.4.2 เร่งสร้างโอกาสการมีงานทำ และพัฒนาอาชีพในชนบทอย่าง
รีบด่วน เพื่อแก้ปัญหาการว่างงานและการทำงานต่ำระดับ ซึ่งมีอัตราเพิ่มเร็วกว่าชาย

2.4.3 เร่งให้มีกฎหมายและมาตรการคุ้มครองแรงงานเกษตรกร
ซึ่งหญิงมีปัญหามากกว่าชายในหลาย ๆ ด้าน

2.4.4 เปิดโอกาส และสนับสนุนอย่างจริงจังให้สตรีเกษตรกรเข้า
ไปมีส่วนร่วมในกลไกระดับต่าง ๆ เช่น คณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน/ตำบล คณะกรรมการหมู่บ้าน
อาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง

2.5 มาตรการ

2.5.1 ด้านการศึกษาและมีงานทำ

2.5.1.1 เร่งหาช่องทางที่จะให้สตรีเกษตรกรมีโอกาส
ได้รับการศึกษามากขึ้น เช่น ขยายเวลาการศึกษาภาคบังคับ โดยให้มีหลักสูตรที่จบในตัวและ
สามารถมีทักษะพื้นฐานเพียงพอที่จะไปประกอบการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพได้ หลังจากนั้นก็ควร
มีโอกาสดำเนินการศึกษาต่อเนื่อง ซึ่งหมายรวมถึงการศึกษาด้วยตนเอง หรือการฝึกอาชีพระยะสั้น
ที่เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นให้สามารถทำรายได้เป็นอาชีพรองจากเกษตรกรรมซึ่งเป็นอาชีพหลัก

2.5.1.2 จัดหลักสูตรการฝึกอบรมที่มีลักษณะผสมผสานใน
หลาย ๆ ลักษณะเช่น ความรู้พื้นฐานด้านสุขภาพอนามัย การครองเรือน ความรู้เรื่องการเมือง
การปกครอง การจัดการและการตลาด และการรวมกลุ่ม โดยเน้นหนักในทักษะการผลิต และ
สอดแทรกค่านิยมและเจตคติที่เหมาะสมเกี่ยวกับสตรีไว้ด้วย ทั้งนี้ โดยให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและ
เอกชนได้ระดมพลังร่วมกันจัดแทนที่ต่างคนต่างจัดกันไปคนละทิศละทาง

2.5.1.3 เปลี่ยนแนวทางการฝึกอบรมที่เน้นบทบาทการ
เป็นแต่เพียงแม่บ้านมาเป็นบทบาทของผู้ผลิตที่มีคุณภาพ ทั้งนี้ โดยให้เป็นไปตามความต้องการของ
สตรีเอง และให้ใช้วิธีการกระตุ้นให้สตรีเกษตรกรได้รู้จักตัดสินใจเองว่ามีปัญหาและต้องการอะไร
เพื่อให้สตรีมีส่วนร่วมเต็มที่ในการเลือกวิธีการแก้ปัญหาของตน ของครอบครัวและของชุมชน และ
จะต้องสนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มและการจัดองค์กรที่สามารถจะดำเนินการต่อไปได้เองในอนาคต

2.5.1.4 เร่งพัฒนาแหล่งน้ำในระดับหมู่บ้าน เพื่อส่งเสริม

การทำนาปรัง การปลูกพืชหมุนเวียน การใช้ปุ๋ยที่เหมาะสมกับดินและพืช ซึ่งจะเป็นการเพิ่มการมีงานทำให้แก่สตรีเกษตรกรได้มากขึ้น หรืออีกนัยหนึ่งคือจะช่วยลดปัญหาการว่างงาน/แรงงานย้ายถิ่นหรือความไม่พร้อมที่จะรับแรงงานเคลื่อนย้ายจากภาคเกษตรได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้ โดยให้ความสำคัญแก่หมู่บ้านที่มีปัญหาแรงงานย้ายถิ่นเป็นพิเศษ

2.5.1.5 ส่งเสริมให้หน่วยงานอาสาสมัครเอกชนที่บำเพ็ญสาธารณประโยชน์เข้าไปช่วยชาวชนบท พัฒนาอาชีพหลัก/อาชีพรอง ช่วยแนะนำด้านการจัดการและการตลาด ตลอดจนการหาสินเชื่อ โดยมีเป้าหมายให้ชาวบ้านดำเนินการเองต่อไปได้ในที่สุด

2.5.1.6 เร่งส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกร และหาทางให้ได้รับข่าวสารการตลาดที่ทันต่อเหตุการณ์เพื่อจะได้สามารถสร้างคลังสำรองให้ได้ราคาขายผลิตภัณฑ์เป็นธรรม ซึ่งเป็นวิธีการเดียวที่จะให้เกษตรกรอยู่รอดได้ ภายใต้ระบบสังคมเศรษฐกิจและสังคมที่เปิดกว้างและมีการผูกขาดอย่างแน่นหนาเช่นในปัจจุบัน

2.5.2 ด้านการคุ้มครองแรงงานและสวัสดิการ

2.5.2.1 ศึกษาสภาพปัญหาของแรงงานเกษตรกร รับจ้างเพื่อนำไปใช้ในการตรากฎหมายที่เหมาะสม ทั้งนี้ โดยเร่งสั่งในประเด็นสำคัญอย่างน้อยที่สุด 3 ประการ คือ

- จำนวนชั่วโมงทำงาน
- ค่าจ้างรายวันขั้นต่ำ
- ให้มีสวัสดิการอันจำเป็นในรูปแบบที่เหมาะสม

และกำหนดมาตรการให้ความคุ้มครองไว้ด้วย

2.5.2.2 เร่งปรับปรุงบริการสาธารณสุขของรัฐให้ทั่วถึงโดยเร็ว และเร่งเผยแพร่ความรู้ในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูลูก การวางแผนครอบครัวการรักษาสุขภาพอนามัยทั้งทางร่างกายจิตใจ โดยเฉพาะในขณะที่ตั้งครรภ์ คลอด และเลี้ยงดูลูกอ่อนและในช่วงแห่งความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ๆ เช่น เมื่อย่างเข้าวัยรุ่นและวัยสูงอายุ เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองในด้านการป้องกันและรักษาพยาบาลได้มากขึ้น

2.5.2.3 จัดกิจกรรมร่วมกันในชุมชนเพื่อแบ่งภาระการเลี้ยงดูเด็ก

2.5.3 ความเสมอภาคระหว่างชายและหญิง

2.5.3.1 รณรงค์ด้านค่านิยมให้ชายหญิงร่วมรับภาระเลี้ยงดูอบรมลูก และทำงานบ้าน เพื่อให้สตรีมีเวลาพัฒนาตนเอง เพื่อเพิ่มโอกาสการมีงานทำและเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต

2.5.3.2 สนับสนุนให้มีการประดิษฐ์เครื่องทุ่นแรงด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อใช้ในครอบครัวและชุมชน เพื่อให้สตรีมีเวลามากขึ้นสำหรับกิจกรรมอื่น

เช่น การหาความรู้เพิ่มเติมหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชน ฯลฯ

2.5.3.3 เปิดโอกาสและชักชวนให้สตรีได้รับการฝึกอบรมในงานประเภทใช้ทักษะและเทคนิคมากขึ้น เพื่อเป็นการยกระดับมาตรฐานแรงงาน หรือให้มีโอกาสเลือกอาชีพ หรือมีอาชีพรองเพิ่มขึ้นได้ด้วย

2. แผนพัฒนาสตรีในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534)

แผนพัฒนาสตรีในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 นี้ จัดทำโดยคณะกรรมการประสานงานและปฏิบัติงานพัฒนาสตรีในคณะกรรมการพัฒนาสตรีแห่งชาติ ในการนำเสนอในที่นี้ผู้วิจัยจะนำเสนอโดยเน้นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอาชีพสำหรับสตรีเป็นสำคัญ ดังต่อไปนี้ (คณะกรรมการประสานงานและปฏิบัติงานพัฒนาสตรี อัดสำเนา: 1-9)

หลักการวางแผนพัฒนาสตรีในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6

1) ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และทิศทางการพัฒนาสตรีตามแผนพัฒนาสตรีระยะยาว พ.ศ. 2525-2544 ซึ่งคณะกรรมการวางแผนพัฒนาสตรีระยะยาวได้จัดทำขึ้นกล่าว คือ ต้องการให้สตรีพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพในด้านคุณลักษณะส่วนตัว การมีส่วนร่วมในการพัฒนาครอบครัวและสังคม รวมทั้งให้สตรีมีความเสมอภาคในสิทธิและโอกาสอย่างแท้จริง

2) ความต่อเนื่องจากแผนพัฒนาสตรี ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 แต่ได้ปรับปรุงจุดเน้นของการพัฒนาให้ตรงกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้สตรีสามารถปรับตัวเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) ความสัมพันธ์กับแผนพัฒนาคน สังคมและวัฒนธรรม ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ที่เน้นในเรื่องการพัฒนาคนในเชิงคุณภาพให้มากขึ้น สนับสนุนการพึ่งตนเองและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการพัฒนาอย่างเป็นระบบ

ประเด็นการพัฒนาสตรี

- 1) แนวคิดของการพัฒนาสตรี
 - เน้นการพัฒนาศักยภาพของสตรีอย่างเต็มที่ และให้สตรีมีโอกาสพัฒนาตนเองเต็มความถนัดและความเท่าเทียมกับบุรุษ
 - เน้นการพัฒนาเชิงคุณภาพและการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ให้ความสำคัญในด้านการศึกษา ฝึกอบรมและเพิ่มพูนทักษะ ซึ่งจะทำให้สตรีสามารถ

พึ่งตนเองได้ และเข้าร่วมในการพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) กระบวนการพัฒนาสตรี

- เน้นการพัฒนาสตรีที่เป็นระบบและเป็นกระบวนการเดียวกันกับการพัฒนาประเทศโดยส่วนรวม โดยใช้แผนพัฒนาสตรีเป็นเครื่องมือในการประสานงาน และให้คณะกรรมการร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชนทำหน้าที่ควบคุมกำกับและติดตามผลการพัฒนาให้เป็นที่ไปในทิศทางนโยบายและเป้าหมายเดียวกัน

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาให้สตรีได้ใช้ศักยภาพของตนที่มีอยู่เข้ามามีบทบาทและร่วมในการพัฒนาประเทศอย่างเต็มที่ รวมทั้งได้รับความเป็นธรรมและความเสมอภาคในสิทธิและหน้าที่อย่างแท้จริง

เป้าหมาย

เมื่อสิ้นแผนพัฒนาฉบับนี้ในปี 2534 ต้องการให้การพัฒนาศตรึบรรลุเป้าหมายต่าง ๆ

ดังนี้คือ

- 1) เพิ่มอัตราส่วนของสตรีในการฝึกอาชีพเกษตรกรรมจากที่มีอยู่ในปัจจุบัน ร้อยละ 20 เป็นร้อยละ 40
- 1) เพิ่มอัตราส่วนของสตรีในคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) จากที่มีอยู่ในปัจจุบัน ร้อยละ 6.5 เป็นร้อยละ 10
- 3) มีองค์กรของรัฐอย่างถาวรในการบริหารงานพัฒนาสตรี

แนวนโยบาย

- 1) ส่งเสริมการพัฒนาด้านคุณภาพของสตรีให้มีความรู้ความสามารถที่เอื้อต่อการพัฒนาชีวิต อาชีพ และสังคม เน้นการพัฒนาสตรีในชนบทพื้นที่ล้าหลังและชุมชนแออัดในเมือง
- 2) แก้ไขกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาสตรี
- 3) สนับสนุนให้สตรีเข้ามามีบทบาทในสังคมและการเมืองการปกครองในทุกๆระดับ โดยเฉพาะระดับท้องถิ่น
- 4) เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและองค์กรเอกชนในการพัฒนาอย่างเป็นระบบครบวงจร

5) ปรับปรุงกลไกการพัฒนาศตริของภาครัฐให้มีเอกภาพในการบริหารและเกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

กลไก

- 1) พัฒนาคูณภาพชีวิตของสตรี โดยส่งเสริมสุขภาพอนามัยและการบริโภคที่ถูกต้อง ปรับปรุงการศึกษา ฝึกอบรมปลูกฝังด้านศีลธรรม วัฒนธรรมและจริยธรรมอันดีและการเพิ่มทักษะ ส่งเสริมด้านอาชีพและการเพิ่มรายได้ รวมทั้งการจูงใจให้บุรุษเข้าร่วมในการวางแผนครอบครัว
- 2) ส่งเสริมความเสมอภาคและความมั่นคงในสังคม โดยเสริมสร้างความมั่นคงในครอบครัวและพัฒนาด้านสวัสดิการของสตรีสูงอายุ
- 3) พัฒนาศถานภาพของสตรีให้สูงขึ้น โดยส่งเสริมบทบาทของสตรีในทุกด้าน เน้นบทบาทการปกครองในระดับท้องถิ่น รวมทั้งแก้ไขกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับที่เป็นอุปสรรคกีดกันความเท่าเทียมกันระหว่างเพศ
- 4) ปรับปรุงกลไกการพัฒนาศตริให้มีองค์กรสตรีรับผิดชอบการบริหารที่ถาวรและใช้แผนเป็นเครื่องมือในการประสานงานอย่างเคร่งครัด ภายใต้การควบคุมกำกับของคณะกรรมการร่วมระหว่างภาครัฐบาลและเอกชน
- 5) ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งองค์กรสตรีในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด

โครงสร้างแผนงานหลักการพัฒนา

จากกลวิธีการพัฒนาศตริดังกล่าวข้างต้น สามารถถ่ายทอดออกมาเป็น 4 แผนงานหลัก กับ 12 แผนงานย่อย ดังนี้

- 1) แผนงานหลักการพัฒนาคุณภาพชีวิต
 - 1.1 แผนงานย่อยการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและการบริโภคที่ถูกต้อง
 - 1.2 แผนงานย่อยการพัฒนาการศึกษา ฝึกอบรมปลูกฝังด้านศีลธรรม วัฒนธรรม และจริยธรรมอันดี
 - 1.3 แผนงานย่อยการส่งเสริมอาชีพและเพิ่มรายได้
 - 1.4 แผนงานย่อยจูงใจบุรุษให้เข้าร่วมการวางแผนครอบครัว
- 2) แผนงานหลักการส่งเสริมความเสมอภาคและความมั่นคงในสังคม
 - 2.1 แผนงานย่อยการเสริมสร้างความมั่นคงและบทบาทสตรีในครอบครัว
 - 2.2 แผนงานย่อยการพัฒนาสวัสดิการแก่สตรีสูงอายุ

- 2.3 แผนงานย่อยการพัฒนาการอบรมเลี้ยงดูเด็ก
- 3) แผนงานหลักการพัฒนาสถานภาพของสตรี
- 3.1 แผนงานย่อยการส่งเสริมบทบาทสตรีโดยการจัดตั้งองค์กรสตรีในระดับหมู่บ้าน ตำบล เพื่อนำไปสู่การเข้าร่วมในการปกครองท้องถิ่น
- 3.2 แผนงานย่อยการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เลือกปฏิบัติต่อสตรี
- 3.3 แผนงานย่อยการเสริมสร้างความเท่าเทียมกันของการทำงานและค่าจ้าง
- 4) แผนงานหลักการปรับปรุงกลไกการพัฒนาสตรี
- 4.1 แผนงานย่อยการปรับปรุงกลไกการพัฒนาสตรี
- 4.2 แผนงานย่อยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมขององค์กรเอกชน

3. แผนจัดการศึกษาออกโรงเรียนเพื่อพัฒนาสตรีของกรมการศึกษาออกโรงเรียน

กรมการศึกษาออกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้รับผิดชอบการจัดการศึกษาออกโรงเรียนสำหรับกลุ่มเป้าหมายสตรี และได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาออกโรงเรียนเพื่อพัฒนาสตรี โดยให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาสตรี ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ดังนี้ (กรมการศึกษาออกโรงเรียน อัดสำเนา: 9-11)

วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาออกโรงเรียนเพื่อพัฒนาสตรี

1) เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาแก่สตรีที่อยู่นอกระบบโรงเรียนให้ได้รับการศึกษาที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต มีพื้นฐานในการเรียนรู้ รู้จักคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรม ได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์และทันต่อเหตุการณ์ รวมทั้งมีโอกาสพัฒนาทักษะและวิชาชีพตามความจำเป็นอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ทั้งนี้ให้มีความสัมพันธ์กันระหว่างการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบโรงเรียน

2) เพื่อปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาออกโรงเรียนสำหรับสตรี เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

กลุ่มเป้าหมายในการดำเนินงาน

- 1) จัดการศึกษาออกโรงเรียนแก่สตรีทั่วไปและเน้นสตรีกลุ่มต่อไปนี้
- เยาวชนสตรีในวัยแรงงาน เช่น นักเรียนจบ ป.6 แล้วไม่เรียนต่อ

- สตรีที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา
 - สตรีในชุมชนแออัด
- 2) ให้การศึกษาแก่ผู้ปกครองในพื้นที่มีอัตราการขาดเรียนเด็กหญิงสูง

แนวทางการดำเนินงาน ในการจัดกิจกรรมให้การศึกษาเพื่อพัฒนาสตรีควร
ดำเนินการดังนี้

1) พัฒนากิจกรรมที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนดำเนินการอยู่ให้มีผลต่อการ
พัฒนาสตรีมากขึ้น ดังนี้

- ปรับปรุงระบบสถิติรายงานให้มีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสตรีให้มากขึ้น
- ดำเนินการประเมินผลเกี่ยวกับผลการจัดการศึกษานอกโรงเรียนที่จัดเพื่อสตรี
- จัดอบรมวิทยากรที่จะให้ความรู้เข้าใจปัญหาของสตรีและวิธีการในการ

อบรมแก่สตรี

- ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนทุกประเภทให้มีเนื้อหาความรู้ที่
เป็นประโยชน์และส่งเสริมให้สตรีได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาครอบครัวและสังคม

- จัดทำสื่อ สิ่งพิมพ์ เพื่อให้สตรีได้รับข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา

คุณภาพชีวิต

- จัดรายการโสตทัศนศึกษาและสังคมมวลชนเพื่อสตรี เช่น จัดรายการวิทยุ
โทรทัศน์ที่มีเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ต่อสตรี

2) จัดกิจกรรมหรือโครงการพิเศษเพื่อช่วยเหลือในการให้การศึกษาแก่สตรี

- จัดทำโครงการอบรมและแนะแนวเยาวชนสตรีที่เรียนจบ ๒.๖ แล้วไม่ได้
เรียนต่อ เพื่อให้ความรู้เบื้องต้นในการประกอบอาชีพและการวางตัวให้เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน

- ร่วมมือและประสานงานกับกลุ่มผู้นำสตรี จัดกิจกรรม เพื่อ ให้สตรีได้มีโอกาส
พบปะกัน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแก้ไขปัญหาครอบครัวและชุมชน

- จัดกิจกรรมเสริมความรู้และทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาแก่ผู้ที่ เกี่ยวข้องด้วย

3) จัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อคุณภาพชีวิตของสตรี โดยส่งเสริมสุขภาพ
อนามัย และการบริโภคที่ถูกต้อง ฝึกอบรมปลูกฝังด้านศีลธรรม วัฒนธรรมและจริยธรรมอันดี

4) จัดกิจกรรมเพื่อให้สตรีได้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่และความสำคัญของตนเอง
ครอบครัว โดยเฉพาะการเลี้ยงดูบุตร โดยเน้นให้เห็นถึงปัญหาครอบครัว อันอาจจะเกิดขึ้นได้จาก
การที่สตรีออกทำงานนอกบ้านมากขึ้น จนกระทั่งการดูแลครอบครัวและการเลี้ยงดูบุตรอย่างใกล้ชิด
ซึ่งจะก่อปัญหาทางสังคมในที่สุด

5) จัดทำโครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพสำหรับสตรีชนบทที่อยู่ในวัยแรงงาน โดยให้

ความรู้แก่สตรีกลุ่มเป้าหมายให้มีความรู้พื้นฐาน ทักษะวิชาชีพที่ทำอยู่แล้ว หรือให้ความรู้ทักษะในวิชาชีพใหม่ ที่สนใจและตรงกับความต้องการของท้องถิ่น โดยให้ความรู้ด้านการจัดการตลาดจนการหาแหล่งเงินทุน นอกจากนี้ยังให้ข่าวสารข้อมูล ความรู้ด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

แผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนด้านอาชีพ

1. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (2530-2534)

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 นี้ ได้กำหนดให้การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพหรือเพื่อการมีงานทำเป็นนโยบายหลักที่สำคัญประการหนึ่ง เพื่อนำสู่การปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชาติ และการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศโดยส่วนรวม โดยกำหนดไว้ในแผนการพัฒนาคูณภาพคนและแรงงานดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ม.ป.ป.: 81-87)

หลักการและเหตุผล

1) การพัฒนาคูณภาพคนทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา ความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรมและวัฒนธรรม โดยเฉพาะในด้านการอาชีพและจิตใจเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้สามารถพัฒนาเพื่อให้สามารถพัฒนาคูณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

2) นอกจากการพัฒนาคูณภาพคนจะต้องสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของคนในกลุ่มอายุต่าง ๆ เช่น วัยเด็ก วัยเยาวชน วัยทำงาน และวัยสูงอายุ โดย

กลุ่มอายุ ๕-5 ปี

- เน้นการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

โดยเฉพาะการให้ภูมิคุ้มกันโรค การลดอัตราการทุพโภชนาการ และส่งเสริมการพัฒนาทางสังคมและสติปัญญา

กลุ่มอายุ 6-14 ปี

- เน้นการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในระบบโรงเรียน การให้ภูมิคุ้มกันโรค การรักษาสุภาพอนามัย และสนับสนุนให้ได้รับสารอาหารครบถ้วนตามความต้องการของร่างกาย

- ส่งเสริมเด็กที่มีสติปัญญาและความสามารถเป็นพิเศษให้ได้รับการศึกษาและฝึกอบรมที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาคูณภาพให้เต็มที่

- เด็กที่จบการศึกษาภาคบังคับแล้วไม่ได้ศึกษาต่อ ควรได้รับการสนับสนุน

ให้ศึกษาต่อให้มากที่สุดในระดับมัธยมศึกษาหรือในรูปแบบต่าง ๆ ที่สูงกว่าระดับประถมศึกษา

- แรงงานเด็กทุกคนได้รับการดูแลคุ้มครองให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติแรงงาน
กลุ่มอายุ 15-25 ปี
- เน้นการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาทั้งในและนอกระบบโรงเรียน การแก้ไข
ปัญหาการไม่มีงานทำ และทำงานต่ำระดับของเยาวชนที่มีได้อยู่ในระบบโรงเรียนทั้งเยาวชนในชนบท
และเยาวชนในเมือง

กลุ่มอายุ 26-59 ปี

- เน้นการมีงานทำเต็มที่และสนับสนุนการสร้างงานด้วยการ ประกอบอาชีพ
ส่วนตัวให้มากขึ้น

- เพิ่มพูนทักษะความสามารถของแรงงานให้สอดคล้องกับพัฒนาการทาง
เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป

กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป

- เน้นบทบาทของรัฐในการสร้างความเข้าใจถึงปัญหาของ ผู้สูงอายุ
สนับสนุนให้ประชาชนวางแผนเตรียมการเพื่อการพึ่งตนเองในยามสูงอายุ

เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการและแนวทางการพัฒนาดังกล่าวข้างต้น การพัฒนา
คุณภาพคนและแรงงานประกอบด้วยแผนงาน 4 แผนงานหลักด้วยกัน แยกเป็นแผนงานการศึกษา
และฝึกอบรม แผนงานส่งเสริมสุขภาพ แผนงานพัฒนาจิตใจและวัฒนธรรม และแผนงานบริหารและ
พัฒนาแรงงาน ทั้งนี้ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ คือ แผนงานพัฒนาการศึกษา
และฝึกอบรม ซึ่งมีวัตถุประสงค์และกิจกรรมหลัก ดังต่อไปนี้

แผนงานพัฒนาการศึกษาและฝึกอบรม

1) วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาคนให้มีความรู้ มีสติปัญญา มีเหตุผล มีคุณธรรม และวัฒนธรรม
มีผลงานที่มีสมบูรณ์ มีทักษะในการประกอบอาชีพ พึ่งตนเองได้ เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม มีความรู้
ความสามารถในเทคโนโลยีที่เหมาะสม และเป็นกำลังในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

2) เป้าหมาย

2.1 จัดการศึกษาและฝึกอบรมทั้งในและนอกระบบโรงเรียนให้แก่แก่นักเรียน
นักศึกษาและคนทั่วไป ให้เป็นคนดี มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์ ชยันพึ่งตนเอง ตลอดจน
มีพื้นฐาน ความรู้ วิชาชีพ และเจตคติที่มุ่งมั่นในการพัฒนาเพียงพอในการดำเนินชีวิตประจำวัน
การอาชีพและมีส่วนร่วมในสังคม

2.2 ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในทุกระดับการศึกษาเพื่อพัฒนาเยาวชนและประชาชนทั่วไปให้สามารถพัฒนาชีวิต ครอบครัว และชุมชนให้เกิดคุณภาพในการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น และจัดการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ สามารถประกอบอาชีพส่วนตัวหรือสร้างงานด้วยตนเองได้มากยิ่งขึ้น

3) แนวทาง

ปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้งบพัฒนาการศึกษาและฝึกอบรมโดยมุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรร่วมกันและประสานการใช้ทรัพยากรร่วมกัน เพื่อให้เกิดการประหยัดและมีประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพและแก้ไขการขยายตัวด้านปริมาณ

4) มาตรการ

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และแนวนโยบายดังกล่าวข้างต้น ได้กำหนดมาตรการ เพื่อดำเนินการต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 ไว้ดังนี้ (เฉพาะการจัดการศึกษาที่เกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพหรือการมีงานทำ)

4.1 สนับสนุนการฝึกอาชีพระยะสั้น โดยพัฒนาระบบการประสานงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนได้ร่วมกันให้บริการการศึกษานอกโรงเรียนแก่เยาวชน และคนทั่วไปอย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง โดย

4.1.1 มุ่งเน้นประชากรกลุ่มเป้าหมายที่ว่างงาน ไม่มีฝีมือและว่างงานซึ่งมีฝีมือไม่ตรงกับความต้องการของตลาด รวมทั้งผู้ทำงานต่ำระดับและผู้ที่ต้องการยกระดับฝีมือ

4.1.2 ส่งเสริม สนับสนุน ให้หน่วยงานของรัฐและเอกชนจัดหลักสูตรที่มีลักษณะยืดหยุ่นสามารถเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

4.1.3 ให้มีการประสานงานระดับชาติว่าด้วยการฝึกอบรมระยะสั้น เพื่อกำหนดนโยบายและประสานงานการจัดฝึกอบรมระยะสั้นของหน่วยงานต่าง ๆ ให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน และเกิดประโยชน์สูงสุด

4.1.4 สนับสนุนการจัดการศึกษาวิชาชีพและฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น เน้นการประกอบอาชีพส่วนตัว โดยร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ รวมทั้งสถานประกอบการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างครบวงจร

4.2 สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชนในการฝึกอาชีพ โดยเน้นรูปแบบการจัดการศึกษาระบบโรงเรียน หรือการจัดการระบบช่างฝึกหัดรวมทั้งพัฒนาหัวหน้าช่างที่มีฝีมือระดับสูง โดยเร่งรัดการพิจารณาพระราชบัญญัติส่งเสริมการฝึกอาชีพแห่งชาติให้มีผลในทางปฏิบัติโดยเร็ว

4.3 จัดการศึกษาฝึกอบรมแบบครบวงจร ทั้งในด้านวิชาการอาชีพ การตลาด การจัดการ การลงทุน การเงิน และการบัญชี เพื่อส่งเสริมการสร้างงาน การประกอบอาชีพส่วนตัว และการรวมกลุ่มกันประกอบธุรกิจการอาชีพขนาดเล็ก รวมทั้งการประกอบธุรกิจท่องเที่ยว

4.4 สนับสนุนการแนะแนวอาชีพ การติดตามผู้สำเร็จการศึกษาและบริการ จัดหางานในสถาบันการศึกษามากขึ้น โดย

4.4.1 เน้นความร่วมมือและการประสานงานระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

4.4.2 ปรับปรุงระบบข้อมูล ข่าวสารตลาด แรงงาน และการเผยแพร่ ให้ทันต่อการใช้ประโยชน์

4.4.3 จัดตั้งหน่วยบริการจัดหางานใกล้สถาบันการศึกษา และให้มีการติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษามีระบบและต่อเนื่อง

4.5 เร่งรัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทุกระดับการศึกษา โดย

4.5.1 ประสานการจัดทำหลักสูตร ตำรา วิธีการสอน ฝึกอบรมครู อาจารย์ผู้สอน และวิธีการวัดผลในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีให้สอดคล้อง กับแผนพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในทุกระดับการศึกษา

4.5.2 ส่งเสริมกิจกรรมทางวิชาการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น การอภิปราย การจัดนิทรรศการแสดงผลนวัตกรรมเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน

4.5.3 จัดหลักสูตรการศึกษาให้มีความคล่องตัวในการปรับตัวให้ทัน ต่อความเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

4.6 สนับสนุนให้องค์กรต่าง ๆ ในชุมชนทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น สมาคม มูลนิธิ วัดและครอบครัว ได้มีส่วนสนับสนุนสถาบันการศึกษาและฝึกอบรมมากขึ้น

2. แผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534)

ในแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ฉบับที่ 6 ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้ให้ความสำคัญแก่การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพสำหรับกลุ่มเป้าหมายนอกโรงเรียนไว้อย่างมาก โดยได้กำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานไว้ดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2531: 51-53)

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาแก่เด็ก เยาวชนและผู้ใหญ่ที่อยู่นอกระบบโรงเรียนให้ได้รับการศึกษาที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต มีพื้นฐานในการเรียนรู้ รู้จักคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรม ได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ และทันต่อเหตุการณ์รวมทั้งมีโอกาสพัฒนาทักษะและวิชาชีพตามความจำเป็นอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ทั้งนี้ให้มีความสัมพันธ์กันระหว่างการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบโรงเรียน
- 2) เพื่อปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

นโยบาย

นโยบาย (เฉพาะที่เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะและอาชีพ) จัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพ การเพิ่มพูนรายได้ และการทำงานในชนบทโดยเน้นการแนะแนวในการหาช่องทางประกอบอาชีพ ฝึกอาชีพที่เหมาะสมกับโอกาสและสภาพในชนบท ศึกษาวิเคราะห์ส่วนที่ขาดแล้วให้การศึกษาเสริม รวมทั้งการเสริมและประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ในการพัฒนากระบวนการจัดวิชาชีพครบวงจร

แนวทางการดำเนินงาน

- 1) ส่งเสริมการจัดการศึกษาด้านอาชีพ โดยเน้นการสอนเพื่อให้เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพเพื่อให้ผู้เรียนมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพได้เหมาะสมกับสภาพของตนเอง
- 2) ขยายการจัดการศึกษาวิชาชีพให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยจัดกิจกรรมให้มีความยืดหยุ่น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความจำเป็น
- 3) ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาด้านอาชีพ เพื่อให้มีการจัดเนื้อหาด้านอาชีพที่รับช่วงซึ่งกันและกันในลักษณะต่อให้ครบวงจร โดยการจัดทำแผนส่งเสริมและสนับสนุนกัน
- 4) จัดระบบติดตามผู้สำเร็จการศึกษาวิชาชีพ เพื่อนำมาปรับปรุงคุณภาพในการจัดกิจกรรมด้านนี้ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

ภาคผนวก ค.

แบบสอบถาม

ที่ ทม 0309/1239

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10500

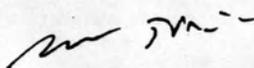
6 กุมภาพันธ์ 2532

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย
เรียน

เนื่องด้วย นางสาว วิชวิมล พิพัฒน์ศรีสวัสดิ์ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชา
การศึกษานอกโรงเรียน กำลังดำเนินการวิจัยเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความคิดเห็น
ของเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ระดับจังหวัดเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการจัดโครงการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ
สำหรับสตรี" โดยมี รองศาสตราจารย์ อุ่นเคา นพคุณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิต
จำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยการแจกแบบสอบถามแก่ท่าน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามดังกล่าว
เพื่อประโยชน์ทางวิชาการด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร. ดาวร วิชราภัย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

แผนกมาตรฐานการศึกษา

โทร. 2150895-9

ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6 กุมภาพันธ์ 2532

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เรียน

ด้วยดิฉัน นางสาววชิรินทร์ พิพัฒน์ศรีสวัสดิ์ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับจังหวัดเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการจัดโครงการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับสตรี" และการวิจัยเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับจังหวัดทุกจังหวัด จึงขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมนี้ สำหรับคำตอบของท่าน ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ จะนำไปวิเคราะห์ในเชิงวิชาการและนำเสนอเป็นภาพรวม มิได้นำเสนอเป็นรายจังหวัด จึงไม่มีผลกระทบต่อกันแต่ประการใด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี อนึ่งเมื่อท่านตอบเสร็จแล้ว กรุณาพับแบบสอบถามโดยให้ชื่อของผู้วิจัยปรากฏทางด้านนอก และโปรดส่งคืนผู้วิจัยภายในวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2532 ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาววชิรินทร์ พิพัฒน์ศรีสวัสดิ์)

ผู้วิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับจังหวัดเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการจัดโครงการการศึกษาออกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับสตรี

คำชี้แจงสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้ต้องการทราบความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการจัดโครงการการศึกษาออกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับสตรี โดยการวิจัยครั้งนี้ไม่มีเจตนาที่จะประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคคลใดหรือหน่วยงานใด และไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด คำตอบทุกข้อจะเป็นไปตามความคิดเห็นของแต่ละบุคคล ขอได้โปรดตอบด้วยความคิดเห็นที่แท้จริงของท่าน

2. แบบสอบถามฉบับนี้ มี 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเรื่องสภาพปัญหาในการจัดโครงการการศึกษาออกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับสตรี 4 ด้าน ดังนี้

1. ปัญหาด้านการวางแผน
2. ปัญหาด้านการดำเนินงาน
3. ปัญหาด้านการประเมินผล
4. ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมต่อเนื่อง

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นเรื่องแนวทางการจัดโครงการการศึกษาออกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับสตรี 4 ด้าน ดังนี้

1. แนวทางการวางแผน
2. แนวทางการดำเนินงาน
3. แนวทางการประเมินผล
4. แนวทางการจัดกิจกรรมต่อเนื่อง

3. ความหมายของคำที่ใช้ในแบบสอบถาม

ปัญหา หมายถึง สิ่งกีดขวางหรือข้อจำกัดต่าง ๆ ที่ไม่เอื้ออำนวยให้การปฏิบัติกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียนประสบผลสำเร็จ

แนวทาง หมายถึง วิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้กิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียนที่ดำเนินการอยู่ประสบผลสำเร็จหรือประสบปัญหาน้อยที่สุด

โครงการการศึกษาออกโรงเรียนด้านอาชีพ หมายถึง กิจกรรมการศึกษาออก-
โรงเรียนที่จัดโดยหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน สำหรับประชาชนนอกโรงเรียนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง
เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้และทักษะที่สามารถนำไปประกอบอาชีพได้

สตรี หมายถึง สตรีไม่จำกัดอายุที่อยู่นอกระบบโรงเรียนและอาศัยอยู่ในเขตชนบท
กิจกรรมต่อเนื่อง หมายถึง กิจกรรมที่จัดดำเนินการหลังจากการเรียนการสอนตาม
โครงการการศึกษาออกโรงเรียนสิ้นสุดลง เพื่อส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายนำทักษะความรู้ที่ได้รับจาก
โครงการไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

4. โปรดตอบคำถามให้ครบทุกข้อ คำตอบทุกข้อของท่านมีค่าอย่างยิ่งสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ตอนที่ 1

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความและ/หรือ ทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง/รักษาการในตำแหน่ง/ทำหน้าที่ในตำแหน่ง
 - พัฒนาการจังหวัด
 - เกษตรจังหวัด
 - อุตสาหกรรมจังหวัด
 - ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
 - หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
2. วุฒិการศึกษาสูงสุด
 - ต่ำกว่าปริญญาตรี
 - ปริญญาตรี
 - สูงกว่าปริญญาตรี
3. ประสบการณ์ในการจัดทำหรือร่วมดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาสตรี
 - ไม่เคยมีประสบการณ์
 - น้อยกว่า 1 ปี
 - 1 ปีขึ้นไป - 3 ปี
 - 3 ปีขึ้นไป - 6 ปี
 - 6 ปีขึ้นไป - 9 ปี
 - 9 ปีขึ้นไป
4. ประสบการณ์ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ด้านอาชีพ
 - ไม่เคยมีประสบการณ์
 - น้อยกว่า 1 ปี
 - 1 ปีขึ้นไป - 3 ปี
 - 3 ปีขึ้นไป - 6 ปี
 - 6 ปีขึ้นไป - 9 ปี
 - 9 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2

ปัญหาในการจัดโครงการการศึกษาออกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับสตรี

- คำชี้แจง
- โปรดพิจารณาบททวนว่า ท่านเคยประสบปัญหาหรือเห็นว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการการศึกษาออกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับสตรีอื่น ๆ ประสบปัญหาดังรายการข้างล่างมากน้อยเพียงใด
 - โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือของรายการปัญหาที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน เพียงข้อละ 1 เครื่องหมายเท่านั้น โดยแต่ละข้อมีคำตอบให้ท่านพิจารณาเลือก 5 ตัวเลือก อันเป็นน้ำหนักความคิดเห็นของท่านที่มีต่อข้อปัญหานั้น ๆ
 - หากท่านมีความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการจัดโครงการการศึกษาออกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับสตรีด้านต่าง ๆ โปรดกรอกข้อคิดเห็นลงในที่ว่างท้ายรายการปัญหาแต่ละด้าน

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ปัญหา	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>ปัญหาด้านการวางแผน</u>					
1. ผู้จัดโครงการไม่ให้ความสำคัญต่อการวิเคราะห์สภาพปัญหาของสตรีกลุ่มเป้าหมายก่อนจัดโครงการ.....		✓			
2.					
<u>ปัญหาด้านการวางแผนเพิ่มเติม</u>					
.....					
.....					
.....					

ปัญหา	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>ปัญหาด้านการวางแผน</u>					
1. ผู้จัดโครงการกำหนดกลุ่มเป้าหมายสตรีและพื้นที่เป้าหมายโดยคำนึงถึงความสะดวกในการปฏิบัติงานมากกว่าความจำเป็นและความต้องการที่แท้จริงของสตรี					
2. หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดโครงการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับสตรีทั้งภาครัฐและเอกชนกำหนดกลุ่มเป้าหมายและพื้นที่เป้าหมายซ้ำซ้อนกัน					
3. ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับสตรีและการพัฒนาสตรีที่มีอยู่ไม่เพียงพอไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นปัจจุบัน ทำให้ยากต่อการกำหนดกลุ่มเป้าหมายปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายสตรี					
4. ผู้จัดโครงการไม่เห็นความสำคัญในการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายสตรีก่อนจัดโครงการ					
5. โครงการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพที่จัดอยู่ในปัจจุบันไม่ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายสตรีและไม่สอดคล้องกับสภาพและความจำเป็นของท้องถิ่น					
6. ผู้จัดโครงการมักกำหนดเนื้อหาอาชีพที่จะส่งเสริมสำหรับสตรีโดยขาดการวิเคราะห์ด้านการตลาดและงานอาชีพก่อน					
7. ผู้จัดโครงการมักวางแผนจัดโครงการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับสตรี โดยมุ่งส่งเสริมบทบาทแม่บ้าน เช่น เสริมสวย ตัดเย็บเสื้อผ้า ฯลฯ มากกว่ามุ่งเพิ่มทักษะในการผลิตทางการเกษตรหรือส่งเสริมอาชีพใหม่ ๆ					
8. วัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของการจัดโครงการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับสตรีของหน่วยงานมักกำหนดไว้ไม่ชัดเจนเพียงพอ ทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน					

ปัญหา	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9. กลุ่มเป้าหมายสตรี/ผู้นำท้องถิ่น/เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการ นับตั้งแต่การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย การประเมินความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ตลอดจนการจัดทำแผนปฏิบัติการ					
10. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการการศึกษาออกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับสตรีทั้งภาครัฐและเอกชนขาดการประสานงานเพื่อจัดทำแผนร่วมกันทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ					
11. ผู้บริหารระดับนโยบายของจังหวัดไม่ให้ความสำคัญในการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาอาชีพสำหรับสตรี					
12. แผนงานที่จัดทำขึ้นขาดความชัดเจนก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินโครงการ					
13. ผู้วางแผนไม่ได้จัดทำแผนงานของโครงการเพื่อส่งเสริมอาชีพสำหรับสตรีอย่างครบวงจร					
<u>ปัญหาด้านการวางแผนเพิ่มเติม</u>					
.....					
.....					
.....					
<u>ปัญหาด้านการดำเนินงาน</u>					
14. การบริหารงานโครงการส่วนใหญ่รวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง ทำให้เจ้าหน้าที่ส่วนภูมิภาค/เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติขาดความกระตือรือร้นและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการดำเนินงาน					
15. หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการจัดโครงการการศึกษาออกโรงเรียนด้านอาชีพไม่เห็นความสำคัญของการพัฒนาสตรีจึงไม่มีการจัดสรรงบประมาณ บุคลากรและวัสดุอุปกรณ์สำหรับโครงการส่งเสริมอาชีพสำหรับสตรีเป็นพิเศษ					

ปัญหา	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
16. ผู้ปฏิบัติงานไม่เห็นความสำคัญของการพัฒนาสตรีอย่างแท้จริง ทำให้ขาดความกระตือรือร้น ขาดความตั้งใจในการปฏิบัติงานให้ได้ผล					
17. การจัดกิจกรรมตามโครงการของหน่วยงานต่างๆ มักขาดหายไม่ต่อเนื่อง ทำให้กลุ่มเป้าหมายสตรีไม่อยากเข้าร่วมโครงการ					
18. การประสานโครงการกับโครงการของหน่วยงานอื่น ๆ ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกันยังมีน้อย					
19. ผู้จัดโครงการ ประชาสัมพันธ์โครงการน้อยมาก					
20. สื่อประชาสัมพันธ์ไม่เหมาะสมกับสภาพของกลุ่มเป้าหมายสตรี					
21. กลุ่มเป้าหมายสตรีมาเข้าร่วมโครงการเพราะถูกเกณฑ์หรือบังคับ มากกว่าความสมัครใจ					
22. การเรียนการสอนในโครงการมิได้เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเพียงพอ ทำให้กลุ่มสตรีขาดทักษะที่ชำนาญ ซึ่งจะนำไปประกอบอาชีพได้					
23. ขาดผู้สอนที่มีความรู้ความชำนาญด้านเนื้อหาในสาขาวิชาที่กลุ่มเป้าหมายสตรีต้องการ					
24. ผู้สอนขาดประสบการณ์และความชำนาญด้านเทคนิควิธีการสอน และถ่ายทอดทักษะด้านอาชีพแก่กลุ่มเป้าหมายสตรีโดยเฉพาะ					
25. วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอต่อความต้องการ และมีคุณภาพต่ำ					
26. ช่วงเวลาที่จัดการเรียนการสอนไม่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายสตรี					
27. สถานที่ที่จัดการเรียนการสอนไม่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายสตรี					
28. กลุ่มเป้าหมายสตรีมีอุปสรรค ทำให้ไม่สามารถมาเข้าร่วมโครงการได้ เช่น ฐานะยากจน ผู้ปกครองไม่อนุญาต ฯลฯ					

ปัญหา	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
29. ผู้สอนมักเน้นเนื้อหาทักษะอาชีพเท่านั้น โดยไม่ได้เสริมกิจกรรม/ความรู้อื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ เช่น การจัดการ การตลาด ฯลฯ					
30. ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านการจัดกิจกรรมเสริมอื่น ๆ ให้กลุ่มเป้าหมายเห็นช่องทางประกอบอาชีพ					
31. การเรียนการสอนและการดำเนินงานขาดการนิเทศและประเมินความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ					
32. การนิเทศและประเมินความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานโครงการมักเป็นการตรวจเยี่ยมดูงาน โดยไม่ได้ช่วยแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้น					
33. ไม่มีการนำผลการนิเทศและประเมินความก้าวหน้าของโครงการแต่ละครั้งมาใช้ปรับปรุงงาน					
<u>ปัญหาด้านการดำเนินงานเพิ่มเติม</u>					
.....					
.....					
.....					
<u>ปัญหาด้านการประเมินผล</u>					
34. กลุ่มเป้าหมายไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผล					
35. ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านการประเมินผลโครงการการศึกษาออกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับสตรี					
36. การประเมินผลโครงการการศึกษาออกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับสตรีมีประเมินด้านปริมาณมากกว่าคุณภาพ					
37. ไม่มีการนำผลการประเมินโครงการมาใช้ในการพัฒนาการจัดโครงการการศึกษาออกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับสตรีในครั้งต่อไป					
38. ขาดการติดตามผลกลุ่มเป้าหมายสตรีที่เคยเข้าร่วมโครงการ					

ปัญหา	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
39. ขาดแคลนงบประมาณในการติดตามผลสตรีที่เคยเข้าร่วมโครงการ					
40. หน่วยงาน/ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ ไม่ให้ความสำคัญในการทบทวนการดำเนินงานที่ผ่านมา และปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น					
41. ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่มักไม่ยอมรับว่าการดำเนินงานของตนมีข้อบกพร่อง ซึ่งควรแก้ไขปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น					
<u>ปัญหาด้านการประเมินผลเพิ่มเติม</u>					
.....					
.....					
.....					
<u>ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมต่อเนื่อง</u>					
42. โครงการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับสตรีที่จัดขึ้นมักไม่มีกิจกรรมต่อเนื่องอื่นได้อีก หลังจากฝึกอบรมด้านทักษะอาชีพเสร็จสิ้นแล้ว					
43. ขาดการแนะนำอาชีพแก่กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมในโครงการอย่างต่อเนื่อง					
44. ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านการแนะนำอาชีพแก่กลุ่มเป้าหมายสตรี					
45. กลุ่มเป้าหมายสตรีไม่ได้นำทักษะความรู้ที่ได้รับจากโครงการมาใช้ประโยชน์					
46. กลุ่มเป้าหมายสตรีประสบปัญหาในการริเริ่มประกอบอาชีพที่ได้รับการฝึกอบรมจากโครงการเช่น ขาดเงินทุน ขาดตลาด ขาดความมั่นใจ ฯลฯ					
47. ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมต่อเนื่องหรือส่งเสริมอาชีพสำหรับสตรี					

ปัญหา	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมต่อเนื่องเพิ่มเติม</u>					

*** จบตอนที่ 2 โปรดตอบตอนที่ 3 ต่อไป ***

ตอนที่ 3

แนวทางการจัดโครงการการศึกษาออกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับสตรี

- คำชี้แจง
1. โปรดพิจารณาว่า จากปัญหาในการจัดโครงการการศึกษาออกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับสตรีด้านต่าง ๆ ที่ท่านประสบหรือมีความเห็นว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการดังกล่าวประสบอยู่นั้น ควรมีแนวทางแก้ไขปัญหา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดโครงการอย่างไร
 2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือของรายการแนวทางที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงข้อละ 1 เครื่องหมายเท่านั้น โดยแต่ละข้อมีคำตอบให้ท่านพิจารณาเลือก 5 ตัวเลือก อันเป็นน้ำหนักความคิดเห็นของท่านที่มีต่อแนวทางนั้น ๆ
 3. หากท่านมีความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการจัดโครงการการศึกษาออกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับสตรีด้านต่าง ๆ โปรดกรอกข้อคิดเห็นลงในที่ว่างท้ายแนวทางแต่ละด้าน

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

แนวทาง	ระดับความเห็นด้วย				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>แนวทางการวางแผน</u>					
1. ผู้จัดโครงการควรเปิดโอกาสให้สตรีมีส่วนร่วมในการวางแผน		✓			
2.					
<u>แนวทางการวางแผนเพิ่มเติม</u>					
.....					
.....					
.....					

จากตัวอย่าง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยมากกับแนวทางที่เสนอ จึงทำเครื่องหมาย ✓ ที่ช่องมาก

แนวทาง	ระดับความเห็นด้วย				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>แนวทางการวางแผน</u>					
1. ศึกษาข้อมูล กชช. 2 ค. และข้อมูลอื่น ๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดกลุ่มเป้าหมายสตรี สภาพความจำเป็นและความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มเป้าหมายนั้น					
2. จัดการประชุมสัมมนาระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับสตรีทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อประสานงานเกี่ยวกับการกำหนดกลุ่มเป้าหมายสตรีในพื้นที่เป้าหมายต่าง ๆ บิลละ 1-2 ครั้ง เพื่อลดการซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน					
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับสตรีร่วมมือกันแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายสตรีในหลายรูปแบบ เช่น รายงานประจำเดือนจดหมายข่าว เอกสารข้อมูลสถิติ ฯลฯ					
4. เปิดโอกาสให้ผู้นำท้องถิ่น/เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติเข้าร่วมในการกำหนดกลุ่มเป้าหมายสตรี และพื้นที่เป้าหมายของโครงการ โดยการสอบถามความคิดเห็นหรือเชิญให้เข้าร่วมในการประชุมร่วมกับผู้จัดโครงการ					
5. จัดการอบรมด้านการวางแผนระดับจุลภาค (Micro-planning) แก่เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบด้านการจัดโครงการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับสตรีตลอดจนผู้นำท้องถิ่น					
6. จัดทำการศึกษา/วิเคราะห์สภาพพื้นที่เป้าหมาย (Community Analysis) โดยละเอียด เพื่อให้เข้าใจถึงสภาพปัญหา/ความจำเป็น/ความต้องการของท้องถิ่นและกลุ่มเป้าหมายสตรีตลอดจนสภาพทรัพยากรในท้องถิ่น ก่อนจัดทำโครงการ					
7. มีแบบสอบถามที่ทันสมัยและตรงกับปัญหา/ความต้องการเฉพาะของกลุ่มเป้าหมายสตรี					

แนวทาง	ระดับความเห็นด้วย				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8. ศึกษาถึงจุดเน้นของแผนพัฒนาต่าง ๆ ได้แก่ แผนพัฒนาสตรี แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนพัฒนา จังหวัดเป็นต้น เพื่อให้การพัฒนารวมของภูมิภาคเป้าหมายสตรี สอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง					
9. จัดการประชุมระหว่างผู้ชำนาญการด้านการพัฒนาอาชีพ/ ด้านพัฒนาสตรี/ด้านการตลาด/และหน่วยงานผู้จัดโครงการ เพื่อร่วมกันวิเคราะห์อาชีพที่ควรส่งเสริมสำหรับสตรีในพื้นที่ เป้าหมายที่กำหนดแล้ว					
10. จัดลำดับความสำคัญของอาชีพที่จะส่งเสริมสำหรับสตรีภายใน พื้นที่เป้าหมายนั้น ๆ โดยคำนึงถึงความต้องการของสตรี ทรัพยากรท้องถิ่นและนโยบายการส่งเสริมอาชีพของจังหวัด					
11. วางแผนส่งเสริมอาชีพใหม่ ๆ สำหรับสตรี เช่น ซ่อมเครื่องยนต์ ซักรถรับจ้าง เป็นต้น					
12. กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และแผนปฏิบัติการให้ชัดเจน ในแผนงานเพื่อสะดวกแก่การปฏิบัติงาน					
13. กำหนดจุดเน้นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะที่จำเป็นต้องเร่งส่งเสริม อาชีพ เช่น กลุ่มเด็กหญิงจบ ป.6 แล้วไม่ได้เรียนต่อ โสเภณีเด็ก ฯลฯ					
14. จัดการประชุมปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนงานโครงการการศึกษา นอกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับสตรี โดยประกอบด้วยนักวางแผน การศึกษานอกโรงเรียน ทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ/ ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาสตรี/ผู้นำท้องถิ่น					
15. ในแผนปฏิบัติการต้องกำหนดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านอาชีพสำหรับสตรีกลุ่มเป้าหมายโดยชัดเจน รวมทั้งกำหนด บทบาทและขอบเขตความรับผิดชอบของหน่วยงาน/ บุคลากรที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจนด้วย					

แนวทาง	ระดับความเห็นด้วย				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>แนวทางการวางแผนเพิ่มเติม</u>					
.....					
.....					
.....					
<u>แนวทางการดำเนินงาน</u>					
16. ประสานงานขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชนบท 5 กระทรวงหลัก/คณะกรรมการสภาตำบล/คณะกรรมการพัฒนา หมู่บ้าน/กลุ่มแม่บ้านในท้องถิ่นตลอดจนผู้นำท้องถิ่นมาร่วมใน การจัดดำเนินงานโครงการร่วมกับเจ้าหน้าที่ของโครงการ					
17. จัดประชุมเจ้าหน้าที่/บุคลากร/ผู้นำท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการ จัดดำเนินงานโครงการทั้งในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบลและ หมู่บ้าน เพื่อชี้แจงรายละเอียดและวัตถุประสงค์ของโครงการ ตลอดจนแนวทางดำเนินงานก่อนเริ่มจัดโครงการ					
18. จัดกิจกรรมการศึกษาตามโครงการอย่างต่อเนื่อง ไม่ทิ้งช่วง หรือขาดหายไป					
19. ขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการ การศึกษาออกโรงเรียนด้านอาชีพทั้งภาครัฐและเอกชนภายใน จังหวัด/ภูมิภาคเดียวกันเพื่อขอบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ของ หน่วยงานนั้น ๆ มาใช้ประโยชน์สำหรับโครงการ					
20. จัดการอบรมผู้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่เกี่ยวกับทักษะความรู้ ด้านการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนด้านอาชีพและ เทคนิคการพัฒนาสตรี เป็นระยะ ๆ ปีละ 2-3 ครั้ง					
21. จัดการประชาสัมพันธ์โครงการแก่กลุ่มเป้าหมายสตรีอย่าง ต่อเนื่องทั้งก่อนและระหว่างดำเนินงานโครงการ					

แนวทาง	ระดับความเห็นด้วย				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
22. ให้ผู้นำท้องถิ่นหรืออาสาสมัครในท้องถิ่นช่วยในการประชาสัมพันธ์กลุ่มเป้าหมาย เช่น ชี้แจงรายละเอียดโครงการแก่กลุ่มเป้าหมาย จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์อย่างง่าย ๆ เป็นต้น					
23. เจ้าหน้าที่โครงการควรไปเยี่ยมเยียนกลุ่มเป้าหมายและประชาสัมพันธ์โครงการให้กลุ่มเป้าหมายเข้าใจโครงการอย่างชัดเจน					
24. จัดหาวิทยากรท้องถิ่นที่มีความรู้ความชำนาญในสาขาวิชาที่กลุ่มเป้าหมายต้องการมาสอนกลุ่มเป้าหมาย					
25. ขอความร่วมมือให้เจ้าหน้าที่พัฒนาอื่น ๆ มาเป็นวิทยากรเสริมทักษะความรู้ต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ เช่น การทำบัญชี การจัดการ การสหกรณ์ ฯลฯ					
26. จัดอบรมเทคนิคการสอน/ถ่ายทอดความรู้ด้านอาชีพ การจัดกิจกรรมเสริมอื่น ๆ แก่ผู้สอนโดยสม่ำเสมอปีละ 2-3 ครั้ง					
27. สนับสนุนให้มีการนำเทคโนโลยีและทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด					
28. ให้กลุ่มเป้าหมายสตรีเป็นผู้กำหนดช่วงเวลา และสถานที่จัดการเรียนการสอนเอง					
29. จัดกิจกรรมเสริมต่าง ๆ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเห็นช่องทางประกอบอาชีพ เช่น จัดทัศนศึกษาดูงานอาชีพ จัดนิทรรศการอาชีพ ไปฝึกปฏิบัติงานในหน่วยงาน/สถานประกอบการต่าง ๆ เป็นต้น					
30. จัดตั้งแหล่งความรู้ที่จะให้กลุ่มเป้าหมายมีโอกาสหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง เช่น จัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เป็นต้น					
31. จัดการนิเทศ/ตรวจเยี่ยมการจัดดำเนินงานโครงการเป็นระยะ ๆ สม่ำเสมอ อย่างน้อยเดือนละครั้ง					

แนวทาง	ระดับความเห็นด้วย				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p>32. จัดการประชุมสัมมนาเพื่อประเมินความก้าวหน้าของโครงการ และร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการดำเนินงานตลอดจน แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานอย่างน้อย 2 เดือนต่อครั้ง</p> <p><u>แนวทางการดำเนินงานเพิ่มเติม</u></p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>					
<p><u>แนวทางการประเมินผล</u></p> <p>33. ให้กลุ่มเป้าหมายสตรีมีส่วนร่วมในการประเมินผลด้วย วิธีการต่าง ๆ กัน เช่น ช่วยสำรวจข้อมูลหรือประเมินผล ร่วมกับเจ้าหน้าที่โครงการ เป็นต้น</p> <p>34. จัดรูปแบบการประเมินผลที่มุ่งประเมินประสิทธิภาพของ กระบวนการจัดโครงการและความสามารถในการนำความรู้ ไปพัฒนาอาชีพของสตรี</p> <p>35. จัดการประชุมปฏิบัติการระหว่างเจ้าหน้าที่/บุคลากรจาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อสรุปผลการดำเนินงาน โครงการร่วมกัน</p> <p>36. แพร่กระจายข่าวสารเกี่ยวกับผลการดำเนินงานไปยัง หน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการการศึกษา นอกโรงเรียนด้านอาชีพสำหรับสตรี เพื่อใช้ประโยชน์ในรูป ของเอกสารรายงาน จดหมายข่าว ฯลฯ</p> <p>37. จัดการประเมินติดตามผลอย่างต่อเนื่องทั้งระหว่างโครงการ เสร็จสิ้นโครงการใหม่ ๆ และภายหลังโครงการเสร็จสิ้นแล้ว ระยะหนึ่ง</p>					

แนวทาง	ระดับความเห็นด้วย				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
38. ขอความร่วมมือเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น/คณะกรรมการหมู่บ้าน/ผู้นำท้องถิ่นและกลุ่มสตรีให้ช่วยในการติดตามผลกลุ่มเป้าหมายสตรี					
39. จัดประชุมสัมมนา เพื่อทบทวนการดำเนินงานที่ผ่านมาและหาแนวทางปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น					
<u>แนวทางการประเมินผลเพิ่มเติม</u>					
.....					
.....					
.....					
<u>แนวทางการจัดกิจกรรมต่อเนื่อง</u>					
40. หลังจากการฝึกอบรมด้านทักษะอาชีพแล้ว ควรส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายสตรีจัดตั้งกลุ่มอาชีพขึ้นภายในท้องถิ่น					
41. จัดกิจกรรมการแนะแนวอาชีพอย่างต่อเนื่อง และหลายรูปแบบ เช่น ติดต่อกิจการจดหมาย มาปรึกษาด้วยตนเอง จัดส่งเอกสารด้านข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ จัดพบกลุ่ม จัดงานตลาดนัดอาชีพ เป็นต้น					
42. ร่วมมือกันจัดตั้งศูนย์รวมและจำหน่ายผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตทางการเกษตรในท้องถิ่น					
43. จัดตั้งกองทุนหมุนเวียนหรือระดมเงินออม เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนสำหรับประกอบอาชีพใหม่ของกลุ่มเป้าหมายสตรี					
44. ขอความร่วมมือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมาให้การดูแลแนะนำและส่งเสริมการประกอบอาชีพของกลุ่มเป้าหมายสตรีอย่างต่อเนื่อง					
<u>แนวทางการจัดกิจกรรมต่อเนื่องเพิ่มเติม</u>					
.....					
.....					
.....					

ประวัติผู้เขียน

นางสาววัชรินทร์ พิมพ์ศรีสวัสดิ์ เกิดเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2501 ที่อำเภอเมือง
จังหวัดชลบุรี สำเร็จปริญญาตรีอักษรศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยม วิชาเอกภาษาอังกฤษ จาก
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2523 ปัจจุบันรับราชการในตำแหน่ง
นักวิชาการศึกษา 5 ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน
กระทรวงศึกษาธิการ

